Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

…СС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

…най 1921 оной …рин 21-hээ гарана | № 117 (13912) | 1975 оной майн 20, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

…УНЫНХИДАЙ ҮҮСХЭЛ ДЭМЖЭНЭБДИ

…ҮРЫСЭЕБДИ, НҮХЭД, БУЛТАДАА

…совхозой ажалшад …жэлэй түгэсхэхы …дэшэлүүлэгдэhэн со… уялгануудые абаад, …бодото дээрэнь бэе… түлөө жэлэй эхин…этэй hайнаар хүдэл…хай. Совхозой мал…олон бүхы хүдэлмэ…дэй дунда социалис …үргэнөөр дэлгэ… тула ажахын пар…рганизаци, профсою…ючком горитой ажал… Социалис мүры…турим, илажа гараг…урмашуулха хэмжээ…жэлэй эхиндэ зарим …үбилалтанууд оруу… юм.

…жэлэй түрүүшын …й ажалай дүнгүү…ража үзэхэдэ, совхо…дэлмэрилэгшэд муу …хүдэлжэ гараа. Квар…гүрэндэ мяха тушаа…эб 26 процентээр … дүүргэгдээ hэн. …hан малай шэгнүүр …ойхиhоо нилээд ехэ …тэдэнэй 90-ээд про…дундаhаа дээшэ сэг…ээр абтаа. Энэ хэ…Светлана Дашеевагай …илдэг гүүртын мал…руулhан хубита тон …Тэдэнэр залуу мал …аргалуулха хүдэлмэ…гэрэгшэ үбэлдөө …ураа эрхим hайн … түйлаhан байна. …дааг хашарагуу…толгой бүриин шэг…халгын үедэ үдэр…граммаар нэмээг…ина. Ажалай иимэ hайн үрэ дүн шахалгын үедэ манай малшад анха түрүүшынхиеэ түйлаhан байгаа.

Нэгэдэхи кварталда совхозой hаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, хонишод баhал hайн үрэ дүнгүүдтэй ажаллажа гараа hэн. Квартал соо гүрэндэ hү худалдаха түсэб 116 процент дүүргэгдэhэн байна. Hүнэй шанар урданайхиhаа нилээд hайжараа. Ахалагша хонишод нүхэд Цыреторов, Цыремжитов, Лыгденов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг отарынхид совхоз соогоо эрхимлэжэ ябана. Тус отарануудта абтаhан хурьгад гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байнхай.

Юhэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ абаhан социалис уялгануудаймнай амжалтатайгаар дүүргэлтэ хадаа малай зунай бэлшээрие ямараар эмхидхэhэнhээ гол түлэб дулдыдаха гээд совхозой ажалшад hайса ойлгоно. Имагтал зунай таатай зохид үедэ манай совхоз ехэ мяха, hү абадаг юм. Жэшээнь, 1974 ондо абтаhан бүхы мяханай 66 процентнь, hүнэй 55 процентнь зунай бэлшээриин үедэ — 100 хоногой туршада абтаhан байгаа. Тиимэhээ совхозой мэргэжэлтэд, бүхы хүдэлмэрилэгшэд эгээл энэ үедэ ажалаа шадамар hайнаар эмхидхэжэ, шадаал hаа ехэ мяха, hү абахые оролдодог байна.

Манай Енгорбойн совхоздо хамтын мал ажалда үни удаан хүдэлжэ, барагдашагүй баян дүршэлтэй болоhон малшад олон гээд онсолон тэмдэглэхэ хүсэлэнтэйб. Нёдондо зундаа манай ажахын 1209 толгой эбэртэ бодо мал холын бэлшээридэ — гол түлэб Хүбшэ гэжэ газарта гаргагдаа hэн. Зунай бэлшээриин зуун хоног соо эбэртэ бодо малай толгой бүриин шэгнүүр үдэртөө дунда зэргээр 974 граммаар нэмээгдэжэ, хамта дээрээ 1200 гаран центнер нэмэлтэ мяха абаhан байгаабди. Табан гүүртын малшад — Бадма Балданов, Михаил Самбуев, Владимир Дугаров, Бадма Батуев, Дамдин Дабаев гэгшэд харууhалдаг малайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые үдэртөө 1000 граммhаа үлүүгээр нэмээhэн байна. Тэдэнэй дунда Бадма Балданов онсо шалгараа hэн — гүүртынь малай толгой бүриин шэгнүүр үдэртөө 1250 граммаар ехэ болгогдоhон байгаа. Эдэ нүхэднай КПСС-эй Захааминай аймагай райкомой, аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй болон райсовпрофой Хүндэлэлэй грамота ба үнэтэ бэлэгтэ хүртэhэн байна.

Манай аймагтай мүрысэдэг Яруунын аймагай Яруунын совхозой малшад апрель hара соо шэнэ үүсхэл гаргаба. Энэ совхозой малшад hүүлэй жэлнүүдтэ адууhа малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар ехэхэн алхам хээ гэжэ бидэнэр мэдэнэбди. Түгэсхэхы жэлэй зунай үедэ бүхы түрэлэй малай харууhалга урданайхиhаа бүри hайнаар эмхидхэжэ, мяха болон hү улам ехээр абаха гэжэ шиидээд, тэдэнэр республикын бүхы малшадта хандаhан байна. Яруунын совхозой малшадай абаhан социалис уялгануудые манай ажахын хүдэлмэрилэгшэд зүбшэн хэлсэхэ зуураа, нэгэн дуугаар hайшаан дэмжэнэ. Тиигэжэ совхозой малшад энэ жэлэй зунай бэлшээриин үедэ бэелүүлхэ зорилгонуудаа тодорхойлбо. Ажахын бэрхэ малшад Бадма Балданов, Владимир Дугаров, Михаил Самбуев болон бусад энэ зундаа харууhалhан малайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые үдэртөө 1000 граммhаа бага бэшээр нэмээхэ гэжэ шиидэбэ.

Манай совхозой 3000 гаран толгой эбэртэ бодо мал, 6700-аад хонин, 440 толгой адуун энэ зундаа холын бэлшээридэ гаргагдаба. Адууhа малаа зуhаландань оруулха хүдэлмэриеэ майн арбаадаар дүүргээбди. Бэлшээридэ гаргагдаhан бүхы малнай томо жэжээрээ, эрэ эмээрээ илгагдажа, тусхай гүүртэнүүд болгогдоо hэн. Тиихэдэ бултыень шэгнэжэ, бэлшээридэ гаргаабди.

Май hара соо манай нютагта ногоон hаял гаража байдаг. Үбhэ тэжээлшье дүүрэнтээ. Тиимэhээ адууhа малай шэгнүүр ехээр нэмээхэ аргагүй байха. Май соо үдэр бүри үхэрэй шэгнүүрые 350 граммаар дээшэлүүлхэ зорилго табигдана. Июнин 1-hээ сентябриин 10 болотор бэлшээридэ гаргагдаhан эбэртэ бодо малай толгой бүриин шэгнүүрые үдэртөө дунда зэргээр 980 граммhаа бага бэшээр, сентябриин 1-hээ октябриин 1 болотор үдэртөө 700 граммаар нэмээхэ зорилготойбди. Тиигэжэ энэ зундаа хамта дээрээ 2536 центнер нэмэлтэ мяха абахаар совхозой малшад түсэблэнэ. Энэмнай дүүргэгдэмээр зорилго юм.

Совхозой хүдэлмэрилэгшэд зунай бэлшээриин хаhые урданайхиhаа hайн бэлдэлгэтэйгээр угтаба, Хүбшэдэхи малай бүхы байрануудта малшадай ажаhууха дулаан гэрнүүд баригданхай. Хашаа хорёонь hэльбэгдэн заhабарилагдаа. Малай байра бүхэндэ гүйсэд хүрэхэ тэжээлэй дабhан абаашагдаhан байна. Гүүртэ бүхэндэ транзистор үгтөө, медицинын аптечкэ абтанхай. Холын бэлшээридэ ажалладаг малшадай соёлой болон бусад эрилтэнүүдые hайнаар хангаха талаар ажахын партийна организациин бюро, сомоной Соведэй гүйсэдком зохихо хэмжээ абажа байна.

Совхозой адууhа мал гол түлэб Хүбшэ гэжэ газарта зуhадаг юм гэжэ урид хэлэгдээ hэн. Тэндэ зунай сагтаа хамтадаа 70—80 хүн (үхибүүдтэйгээ) байрладаг юм. Нёдондо зундаа манай аймагай эд хэрэглэгшэдэй общественно хүтэлбэрилэгшэдэй үүсхэлээр Хүбшэдэ пекарни, наймаалагшагүй магазин нээгдэhэн юм. Теэд Хүбшэдэхи пекарни ба магазин малшадай эрилтые hайнаар хангадаг байгаа гэхын аргагүй. Гурилай дуталдадаг дээрэhээ заримдаа хилээмэн баригдадаггүй hэн. Ажалшадай түрүүшын хэрэглэлэй эд бараан тэрэ магазинда саг үргэлжэ үгы байдаг. Эдэ бүгэдые хараадаа абажа, аймагай эд хэрэглэгшэдэй общественно хүтэлбэрилэгшэд Хүбшын пекарни ба магазиниие таhалгаряагүй хүдэлгэхэ, малшадай эрилтэ hайнаар хангаха талаар түргэн хэмжээ абаха гэжэ hанагдана.

Хамтын адууhа мал талын бэлшээридэ адуулжа, хямда сэнтэй мяха, hү ехээр абаха таатай зохид саг дүтэлбэ. Яруунын совхозой малшадай хандалгые дэмжэhэн манай ажахынхид табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ «Мүрысэебди, нүхэд, бултадаа!» гэhэн уряа доро ажаллажа байна. Тиигэжэ тэдэнэр энэ жэлэйнгээ түсэбтэ даабари, социалис уялгые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

С. БАНЗАРАКЦАЕВ.
Енгорбойн совхозой директор.

Захааминай аймаг.

…ТЕРАНАЙ …РИДАЛГА …О Р О

…орий Павлович Гус… 17 наhатайдаа Улаан…модоной заводто ажал…хилээ hэн. Эсэгэ оро…хамгаалгын Агууехэ …хабаадалсаhан, дай…габьяа гаргаhанай түлөө…, медальнуудта хүр…байна.

…ай hүүлээр түрэл за…бусажа ерээ. Түрүү…рын хүдэлмэришэнөөр …, хожомынь масте…дэбжүүлэгдээ. Хэдэн …саада тээ цехэй на…ар томилогдоhон …1962 ондо завод то…рожо. Буряадай модо …руулгын болон мебе…комбинат болгогдоо …ээр Гусляков комби…ийлэн продукциин це…альнигаар дэбжүүлэг…

…тушаалдаа мүнөөшье …. Тэрэнэй даадаг …илэдбэри hүүлэй үедэ …ехэдхэгдээ. Мебель …30 процентээр ехэ …

…Гусляковой хүтэл… коммунис ажалай …алис мүрысөөндэ нэ…шэ эрхимлэhэн юм. …hууринуудай нэгые …баhаар. Байгша оной …квартлалай дааба…үлүүлэн дүүргээ. …ветеран, дайнда ха…, коммунист Гусля…ох агууехэ Илалтын …ойн хүндэлэлэй со…мүрысөөндэ эрхим…йн 9 болотор 4,5 hа…эб дүүргэhэн байгаа. …то, hүүлээрнь ком… ажаллажа байhан …р амгалан ажалдаа …аргаhанай түлөө мүн …, медальнуудта хүр…алай Улаан Тугай …В. И. Ленинэй түрэ… хойшо 100 жэлэй …аль тэрэнэй үнэн сэ…ые гэршэлнэ.

…ай ба дайнай вете…хүтэлбэрилдэг энэ це…лектив партиин XXV … ажалдаа амжалта …гаха гэжэ шиидээд, … улам дээшэлүүл…

Д. АЮШЕЕВ.

ШЭНЭ ЗВЕНОГОЙ ТҮРҮҮШЫН АЛХАМ

Энэ жэлдэ тараан ажалдаа хүдэлмэриин эмхидхэлэй шэнэ гурим нэбтэрүүлhэн Саянай совхозой хоёрдохи отделенидэ хабарай тарилга орёо бэрхэтэй байдалда үнгэргэгдэжэ байна. Ушарынь юуб гэхэдэ, үнгэрэгшэ намар эртүүр саhан орожо, гэнтэ хүйтэрөөд, оройдоо 400 гектар намарай паар арай гэжэл хахалагдаа hэн. Хоёрдохёор, орой болотор хүйтэн байжа, хадалиг ара газарай тараалангай хүрьhэн hаянайл хүсэд гэдэжэ эхилээ ха юм.

Тиигэбэшье шэнээр эмхидхэгдэhэн звенонуудай механизаторнууд түрүүшээр гэдэhэн, үбэр майла газарыень түүбэрилэн, хаhа саг соонь 800-гаад гектар хахалжа элдүүрилээд, тэрээн дээрээ минеральна үтэгжүүлгэ оруулаа, тарихаар бэлэн болгоо юм. Мүн үрэhээ саг соонь тарилгын шанарта хүргөө.

— Хэды гектар газарта минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдааб? — гэжэ hонирхобоб.

—Хабар хахалагдаhан 922 гектар талмайда минеральна үтэгжүүлгэ оруулаад, хизаарлахамнай ха, — гэжэ звеное даагша Жамса Шарапович Ангаев харюусаба. — Бэшыень тэжээлэй ургамал тариха газарта оруулхабди.

— Энэ жэлэй тарилгада хэды гектар сэбэр паар бэлдэгдэhэн байгааб?

— Бүхыдөө 220 гектар сэбэр паартай hэмди. Энээндэ минеральна үтэгжүүлгэ оруулhанай хэрэггүй гэлсээбди. Харин тэрэ 400 гектар намарайнгаа паарые үтэгжүүлээ hаа, ехэл hайн hэн. Теэд минеральна үтэгжүүлгэмнай хүртэнэгүй, — гэжэ звеное даагша хэлэнэ.

Тиигэбэшье ургаса дээшэлүүлхэ бүхы арга хэрэглэн, тараалангай гектар бүриhөө дунда зэргээр 15 центнер ороохо абахабди гэжэ звеногойхид батаар мэдүүлбэ. Звеногой механизатор бүхэн газараа hайнаар элдүүрилхэ, бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар хаhа саг соонь бүтээхэ гэжэ оролдоно.

— Мүнөө ДТ-75 тракторай гурбан агрегат тус тустаа гурбаад сеялкэтэй, мүн нэгэ МТЗ-4 түхэлэй трактор 1 сеялкэ шэрээд үрэhэ тарина, — гэжэ отделениин агроном Баир Тырхеев хөөрэнэ. — Сүүдхэдэ 100 гектар тариха нормоёо хорёод гектараар үлүүлнэбди. Hаадгүй hайнаар ябаад байбал, майн 20-до эртынгээ тарилга дүүргэхэ гүйсэд аргатайбди.

Мүн энэл хоёрдохи отделениин звеногой тараашад 110 гектар тараалан дээрэ горох обёос хоёрые холижо тарина. Тиигээд намар эртүүр тэрэнэйнгээ ургаса хуряагаад, газарыень хахалжа паар болгохо, хойто хабар тэндээ шэнисэ тарихаар хараална.

Хэрбээ энэ туршалгаhаа hайн үрэ дүнгүүдые түйлаа hаа, саашанхи жэлнүүдтэ сэбэр паарай орондо эзэлэгдэhэн паар — горох обёосой холисо бүри ехээр таридаг болохо юм. Тиигэжэ отделениин тараалангай 60—70 процентые горох эзэлхэ болоно. Кабанскын аймагай Байгалай совхозой тараашадай дүй дүршэлые өөhэдынгөө ажалда хэрэглэжэ, тараалангай шэнэ севооборот нэбтэрүүлхэ зорилготойгоор тэдэнэр ажалаа эмхидхэнэ. Энээнэй ашаар бүхы тараалангай ургаса дээшэлүүлхэ байна.

Б. ЯБЖАНОВ,
манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Звеногой гэшүүд Василий Тулуев, Саян Жамнянов, Дарма Баторов гэгшэд. 2. Саянай совхозой хоёрдохи отделениин тараан ажалай звеное даагша Ж. Ш. Ангаев. 3. Тарилга түлэг дундаа. К. ГАБАЕВАЙ фото

Түнхэнэй аймаг.

…РТИ БОЛОН АРАДАЙ БАТА НЭГЭДЭЛ

…УУНЫН АЙМАГ

…шадай депутадуудай … сельскэ болон со…Соведүүдэй депутадта …дүүдые дэбжүүлгэдэ … hунгалтын урда …глаанууд хаа хаана…ко, дүүрэнтэжэ байтөө. Романовка тосхондо түбхинэhэн коопзверопромхозой хүдэлмэришэн **Валентин Григорьевич Кобылкин** дэбжүүлэгдэhэн байха юм.

Аймагай Соведэй 75 депутадта кандидадууд дэбжүүлэгдээ. Тэдэнэй дунда Витимэй совхозой үхэр адуулагша **Галина Евдынаевна Убеева**, ажахын директор **Алексей Владимирович Колточихин** нютагайнгаа ажалшадай ехэ этигэл найдабарида хүр…

«Комсомольский» совхозой үхэршэн **Цыпилма Цыремпиловна Чойжонжапова**, мүн энэ ажахын тракторист **Михаил Андреевич Петров**, Нарhатын совхозой hаалишан **Ханда Цыбендоржиевна Цыден-Ешеева**, Түлдүүнай совхозой hаалишан **Анна Маласагаевна Онбоева**, Нарhатын дунда hургуулиин математикын багша **Татьяна Сандановна Цыденова** дэбжүүлэгшэдэй дунда оролсоно.

Д. ДУГАРОВ,
манай корр.

ТАСС
ШЭНЭ hОНИН

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТАЛА БАРИГШАДАЙ
УЛАСХООРОНДЫН УУЛЗАЛГА

МИНСК. (ТАСС). Дэлхэйн хоёрдохи дайнда фашизмые илаhаар 30 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Эб найрамдалай тала баригшадай уласхоорондын уулзалгада хабаадахаяа Европын оронуудай, ДРВ-гэй, Кубын ба МНР-эй 35 делегаци Белоруссиин ССР-эй нислэл — баатар-хото Минск ерэбэ. Уулзалгын урда тээхэнэ эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэд республикын ажалшадтай хамта баатар вьетнам арадтай, Чилиин патриодуудай ба демокрадуудай, Израилиин эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүүсэн, араб арадай хэhэн тэмсэлтэй hаналаа нэгэдэлгын митингнүүдтэ хабаадаhан байна. Африкын үдэртэ, расизм ба шэнэ түхэлэй колониализмда эсэргүү тэмсэлдэ зорюулагдаhан олоной хабаадалгатай митинг болоо.

Гадаадын айлшад Илалтын хүшөөгэй дэргэдэ венок табиhан, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай түүхын музейдэ хүрэhэн байна.

Уласхоорондын уулзалга майн 16-да баярай оршон байдалда нээгдэбэ. Эб найрамдал хамгаалха совет комитедэй түрүүлэгшэ, «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлhэнэй түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат Н. С. Тихонов уулзалгада хабаадагшадые амаршалаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Белоруссиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь П. М. Машеров суглаарагшадай үмэнэ үгэ хэлэбэ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Генеральна секретарь, «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлhэнэй түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат Р. Чандра уласхоорондын уулзалгада хабаадагшадые амаршалаа.

Эб найрамдалай тала баригшадай уласхоорондын уулзалгада хабаадагшад суглаан дээрэ мэдүүлгэ баталан абаба.

Эб найрамдал хамгаалха совет комитедэй түрүүлэгшын орлогшо, уран зохёолшо С. С. Смирнов элидхэл хээ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Генеральна секретарь, «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлhэнэй түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат Р. Чандра шэнэ түхэлэй фашизмын үүдхэдэг аюулда эсэргүүсэн, эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй тэмсэл гэhэн темээр элидхэл хэhэн байна.

БССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо, партизан соединениин командир байhан, Советскэ Союзай Герой В. Е. Лобанов суглаан дээрэ үгэ хэлэбэ.

КПФ-гэй СЪЕЗД НЭЭГДЭЭ

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). Финляндиин Коммунис партиин XVII съезд эндэ хүдэлмэреэ эхилбэ. Бүхы округуудай партийна организацинуудhаа 433 делегат, мүн хэдэ хэдэн аха дүү партинуудай түлөөлэгшэд съездын хүдэлмэридэ хабаадана. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн А. Я. Пельше КПСС-эй делегацие толгойлно.

Съезд КПФ-гэй ЦК-гай тоосоото элидхэлые, Финляндиин демократическа хүсэнүүдэй харилсаанай программада оруулагдаха дурадхалнуудые зүбшэн хэлсэхэ, партиин олониитын зүгhөө дэмжэгдэлгые үргэдхэхэ, тэрэнэй нэгэдэл бэхижүүлхэ зорилгонуудые, ажалшадай ажана байдалай ба демократическа эрхэнүүдэй түлөө партиин тэмсэлэй хараа түсэбүүдые хаража үзэхэ байна.

КПФ-гэй түрүүлэгшэ А. Сааринен КПФ-гэй ЦК-гай тоосоото элидхэлые съезд дээрэ хээ.

Партиин вице-түрүүлэгшэ Т. Синисалын КПФ-гэй олониитын зүгhөө дэмжэлгые үргэдхэхэ ба КПФ-гэй нэгэдэлээ бэхижүүлхэ зорилгонууд тухай хэhэн элидхэлынь съезд зүбшэн хэлсэhэн байна.

Съезд гурбан үдэр соо үргэлжэлхэ.

ВЕНОГУУДЫЕ ТАБИБА

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). 1918 оной граждан дайнда наhа бараhан улаан гвардеецүүдэй хүшөөгэй дэргэдэ веногуудые баярай оршон байдалда табиба.

КПФ-гэй хүтэлбэриин гэшүүд: КПФ-гэй түрүүлэгшэ А. Сааринен, КПФ-гэй вице-түрүүлэгшэнэр Т. Синисало, О. Хяннинен, КПФ-гэй хүндэтэ түрүүлэгшэ В. Песси, мүн КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн А. Я. Пельше түрүүтэй КПСС-эй делегаци, аха дүү бусад партинуудай түлөөлэгшэд Элайн-Тарханпуйсто гэжэ парк соохи хүшөөгэй дэргэдэ веногуудые табилгада хабаадалсаа.

Совет парламентаринар Англида

ЛОНДОН. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшэ В. П. Рубен түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Великобританиин премьер-министр Г. Вильсонтэй хөөрэлдэhэн, лейборис партиин национальна гүйсэдхэхэ комитедэй уласхоорондын комитедэй гэшүүдтэй уулзаhан байна.

В. П. Рубен консервативна партиин хүтэлбэрилэгшэ М. Тэтчертэй уулзаа. Совет-англиин харилсаае саашадань хүгжөөхэ хүсэлэнтэй байhанаа хоёр тала хөөрэлдөөнэй үедэ мэдүүлбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй делегациин хүндэлэлдэ Англиин правительство сайлалга хээ.

Делегациин хүндэлэлдэ Великобританида байдаг СССР-эй посольство соо уулзалга эмхидхэгдэhэн байна.

БИБЛИОТЕКАРЬНУУДЭЙ ЕХЭ СУГЛААН

Профессиональна союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведэй үүсхэлээр Дунда Азиин, Казахстанай, Ураалай, Сибириин болон Алас-Дурна зүгэй автономито республиканууд, хизаар болон областьнуудай профсоюзна библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн-семинар үсэгэлдэр Улаан-Үдэ хотодо нээгдэбэ. Энэ суглаае КПСС-эй обкомой секретарь А. А. Бадиев нээбэ. КПСС-эй ЦК-гай «Ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлгэдэ, научно-техническэ дэбжэлтэдэ библиотекэнүүдэй үүргые дээшэлүүлхэ тухай» гэhэн тогтоол үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэхэ байна.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ СССР-эй Гүрэнэй библиотекын, Салтыков-Щедринэй нэрэмжэтэ Гүрэнэй библиотекын, ВЛКСМ-эй 50 жэлэй нэрэмжэтэ РСФСР-эй эдиршүүлэй Гүрэнэй республиканска библиотекын хүдэлмэрилэгшэд энэ зүблөөндэ хабаадалсана.

Үсэгэлдэр библиотекын хүдэлмэрилэгшэд хэдэн элидхэл болон лекцинүүдые шагнаа. Зүблөөндэ хабаадагшад мүнөөдэр өөhэдынгөө дүй дүршэл хубаалдажа, зүбшэн хэлсэлгэ үргэнөөр үнгэргэхэ байна. Энэ зүблөөндэ манай республикын библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Буряад ороной библиотекэнүүдэй хэр хүдэлдэг тухай, библиотекэнүүдые нэгэ түбтэй болгохо тухай ехэ хөөрэлдөөн эндэ болохо байна.

Партийна ажабайдал

ЭДЭБХИИЕНЬ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

КПСС-эй XXV съездын зарлагдаха болзор тунхаглагдаба. Тингэжэ сагай үнгэрхэ тума съездын болохо үдэр улам ойртоно. Партиин XXIV съездын хараалһан зорилгонуудые хэр дүүргэжэ, ямар зэргын алхам хэжэ байна гээшэбибди гэһэн асуудалаар һонирхохо саг хүрэжэ ерэбэ. Ехэ удааншье болонгүй партийна эхин организацинуудта тоосоото һунгалтын суглаанууд боложо захалхань. Эндэ партийна организацинуудай хэр ургажа, бэхижэжэ, коммунистнуудай эдэбхиин хэр хүгжэжэ байһан тухай ехэ хөөрэлдөөн болохо, энэ талаар ябуулагдадаг хүдэлмэридэ зүб сэгнэлтэ үгтэхэ байха.

Гэхэ зуура илангаяа КПСС-эй ЦК-гай майн (1972 он) Пленумһээ хойшонхи үедэ манай аймагай партийна эхин организацинуудай ажабайдалда туйлагдаһан горитой хубилалтанууд тухай тоогтохо хүсэлэн түрэнэ. Партиингаа зэргэдэ шэнэ, залуу хүсэ нэмэн абаха, тэрэнээ бэхижүүлхэ талаар энэл үедэ эли бодо ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай, интеллигенциин түрүү түлөөлэгшэдые шэлэн абаха хэрэгые, шанар болон социальна талаар бүридэлые һайжаруулһан ушар хадаа парторганизацинуудай нэрэ хүндые, дайшалхы шадабарие нилээд дээшэлүүлээ бшуу.

Энэ хэлээшые иимэ хэдэн баримтануудаар батадхая.

Үнгэрһэн гурбан жэлэй туршада манай аймаг дотор 211 хүн КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтаа һэн. Тэдэнэй 72,9 процентнь хүдэлмэришэд болон колхознигууд болоно. 25,1 процентнь эхэнэрнүүд. Харин тиихэдэ энэ үедэ абтаһан 114 кандидат хадаа ВЛКСМ-эй райкомой бюрогой зууршалгаар партиин зэргэдэ абтаа бшуу. Эдэ тоонууд партийна эхин организацинуудта ябуулагдаһан эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэриин үрэ дүн мүн болоно.

Шулуутайн, Хандагатайн леспромхозуудай, Онохойн модоной комбинадай, Шэнэ Бэрээнэй заһабарилгын заводой, Онохойн ба Эрхирэгэй совхозуудай партийна эхин организацинуудта КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтаһан хүнүүдэй 70—80 процентнь хүдэлмэришэд болоно. Партиин социальна бүридэл соо хүдэлмэришэн анги булюу һүүри эзэлхэ ушартай гэһэн КПСС-эй XXIV съездын соносхоһон заабарие эдэнэрэй шууд бэелүүлжэ байһаниинь элирэн харагдана.

Үйлэдбэриин түрүүшүүдые, шэнэ юумэ үүсхэгшэдые, промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэри дээрэ сэхэ хүдэлжэ байһан үнэн сэхэ ажалшадые партиин зэргэдэ жагсааха гэһэн асуудалда КПСС-эй райком болон партийна олонхи эхин организацинууд анхаралаа онсо табина. Тингэһэнэйл ашаар үнгэрһэн үедэ 29 шофер, 9 тракторист, 27 токарь, слесарь болон электригүүд, тепловозой, электровозой 11 машинистнууд КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтаад байна.

Партиин зэргэдэ шэнээр абтагшадай эрдэм һургуулиар баян түгэс байха хэрэгтэнь анхарал мүн лэ ехээр табигдана. Үнгэрһэн гурбан жэлэй туршада абтаһан кандидадуудай 58,1 процентнь дээдэ, дунда һургуули дүүргэһэн хүнүүд. Эхин һургуулиин эрдэмтэй хүнүүдэй тоо улам үсөөржэ байна.

Партида шэнэ гэшүүдые абаха, коммунистнуудай эдэбхи дээшэлүүлхэ талаар ябуулдаг хүдэлмэри тухайгаа КПСС-эй манай райком партиин обкомой бюродо 1973 оной тэн багаар тоосоһон байгаа. Энэ асуудалаар абтаһан шиидхэбэри манай саашанхи хүдэлмэридэ ехэ туһа хүргөө һэн. Тэрэ тогтоолые хүсэндэнь хүргэхэ зорилгоор партиин райкомой пленум зарлагдаа, партийна бүхы эхин организацинуудай суглаан дээрэ зүбшэгдөө һэн. Партийна зэргые ургуулха, улам бэхижүүлхэ, коммунистнуудай эдэбхи хэшээл хүгжөөхэ зорилго тодоруулһан хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа бэлэй. Эдэ хэмжээ ябуулганууд, хэнэйшье мэдэһээр, аймагай партийна организациин ажал ябуулгада гүнзэгыгөөр нүлөөлһэн, урагшатай, һайн алхам хэхэ арга олгоһон байна. Жэшээнь, нёдондо партиин гэшүүндэ кандидадаар орогшодой 72 процентнь хүдэлмэришэд ба колхознигууд, 26,8 процентнь эхэнэрнүүд, 62,2 процентнь ВЛКСМ-эй гэшүүд.

Урданай, партийна ажабайдалай ёһо гуримые һайн мэдэхэ аха нүхэд залуу коммунистнуудые шефтээ абажа, кандидадайнгаа стаж дабажа гаратарнь али бүхы туһаламжа үзүүлдэг, үнэн сэхээр партиин хэрэгтэ алба хэхээр хүмүүжүүлдэг иимэ нэгэ һайн гурим ёһожонхой. Тиихэдэ кандидадаар партида орохо хүсэлэнтэй хүнүүдтэ зууршалга үгэгшэдтэ ехэ эрилтэ табигдана. Зууршалһан хүниинь политическэ талаараа хатуужангы, ажалша бэрхэ, эдэбхитэй, ажаһуудалдаа сэбэр байха ёһотой байһаниинь, эли ааб даа.

Гадна «Коммунист — партиин политическэ тэмсэлшэ», «Шинии партийна билет», «Коммунист — партийнабэшэ хүнүүдые хүмүүжүүлэгшэ, эмхидхэгшэ мүн» гэһэн асуудалнуудаар үнгэргэгдэһэн хөөрэлдөөн, партийна документнүүдые һэлгэлгын үедэ коммунист бүхэнтэй үнгэргэһэн нүхэр ёһоной хөөрэлдөөн, партиин Уставай эрилтэнүүдые хэр дүүргэжэ байһан тухай коммунистнуудай тоосоо зүбшэлгэ гэхэ мэтын хэмжээ ябуулганууд залуу коммунистнуудта заяандаашье мартагдашагүй һургаал боложо үгэдэг байһаниинь мэдээжэ. Эдэ ушарнууд, үнэхөөрөө, коммунистнуудай харюусалга дээшэлүүлхэ, үүргэяа һайнаар дүүргэхэ оньһон боложо шадаһаниинь лаб.

Бүхы коммунистнуудые партийна даабаряар хангаха гээшэ баһа нэгэ ехэ удхатайшье, шухалашье хэрэг болоно. Мүнөө үедэ залуу коммунистнууд комсомолдо хүдэлмэрилхэ ёһотой гэһэн эрилтэ табидаг болонхойбди. Тингэжэ 1974 ондо комсомолой организацинуудта боложо үнгэрһэн тоосоото һунгалтын кампаниин үедэ 48 залуу коммунистнууд комсомолой эхин организациин секретаряар һунгагдаһан байгаа. Гэхэтэй хамта партиин зэргэдэ шадаал һаа, комсомолшуудые жагсааха гэһэн оролдолго гаргагдана. Тиигэбэл, бидэ партиингаа зэргые залуу болгожо шадаха байнабди.

Парти доторой хүдэлмэридэхи үшөө нэгэ асуудал тухай богонёор тогтоё. Энэ хадаа залуу коммунистнуудай һуралсал болоно. Онохойн модоной комбинадай, Шулуутайн, Хандагатайн леспромхозуудай, Горхоной түмэр замай узелай, Онохойн, Эрхирэгэй совхозуудай, XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой, Шэнэ Бэрээнэй, Элхиин заводуудай парторганизацинуудта залуу коммунистнуудай һургуули эмхидхэгдэнхэй. Эндэ һурагшад КПСС-эй Программа ба Устав шудална, партиин ба советскэ правительствын гадаадын болон дотоодын үндэһэн шухала политикатай, коммунис байгуулалтын теори болон практикатай, партийна ажабайдалай ленинскэ ёһо гуримтай танилсана.

Сэхыень хэлэхэдэ, эндэ һайн юумэн тухай дурдагдашаба хаш. Партида шэнэ хүнүүдые абаха, коммунистнуудай эдэбхи дээшэлүүлхэ талаар ябуулдаг хүдэлмэридэмнай дутагдалнууд огто үгы юм гэжэ яажа хэлэлтэйб. КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтагшадай дунда бригадирнууд (модо бэлэдхэлэй), мастернууд, үйлэдбэри дээрэ хүдэлдэг инженер болон технигүүд тон үсөөн, малшадай, барилгашадай дунда ябуулдаг хүдэлмэримнай хангалтагүй.

КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар орохоёо хүсэгшэдые үшөөл һайнаар, алишье талаһаань шалгажа биранагүйбди. Тэрэнһээ уламжалан зарим нэгэнтэйнь хахасаха ушар тохёолдоно. Энэ ушар юу гэршэлнэб гэхэдэ, партийна зарим эхин организацинууд залуу коммунистнуудай, илангаяа кандидадуудай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри муугаар ябуулһанай, партиин зэргые бэхижүүлхэ хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандаһанай хойшоюлон болоно.

Түрэл партиингаа ээлжээтэ XXV съездые угтажа байхадаа, парти доторой энэ гол шухала хүдэлмэрине бүри һайжаруулха уялгатай байһанаа КПСС-эй райком, партийна эхин организацинууд гүйсэд дүүрэн мэдэрнэ.

Д. ДАШИЦЫРЕНОВ,
КПСС-эй Загарайн райкомой эмхидхэлэй таһагые даагша.

Маркел Ефимович ... бунин Буряадай ... лиин, модо болбосо... гын комбинадта олон ... хүдэлжэ, баян дүр... тэй болоһон хүн ... Эрхим һайнаар хү... байһанайнгаа т... «Ажалдаа шалгарһ... түлөө» гэһэн меда... шагнагдаһан байна. ... кел Ефимович Чеб... түрүү ажалай үльгэр... шээ харуулжа яба... Энэ түрүү хүдэлмэ... юһэдэхи табан жэлэ... даабари болзорһоонь ... дүүргээд, мүнөө ... оной түсэбөөр хү... байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ... хүдэлмэришэн М. Е. ... бунин.

С. БАЛДУЕВАЙ ф...

ЗАЛУУ КОММУНИСТНУУДАЙ ҺУРАЛСАЛ

Аймагай партийна эхин организацинууд һүүлэй жэлнүүдтэ өөрынгөө зэргые ургуулха, улам бэхижүүлхэ талаар эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулна. Тингэжэ залуу коммунистнуудай тоо улам олошороо. Жэшээнь, Туранай совхозой партийна организаци (парткомой секретарь Б. Д. Лопсонов) ганса энэ жэлэй эхинһээ хойшо дүрбэн залуу хүдэлмэришэдые КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абаһан байна. Иимэ жэшээнүүд партийна эхин организаци бүхэндэ бии.

Ушар тиимэһээ КПСС-эй райком залуу коммунистнуудые һургаха, хүмүүжүүлхэ, мэргэжэл шадабарииень дээшэлүүлхэ асуудалда анхарал ехэтэ хандуулна. Тээмэндэ аймагай залуу коммунистнуудай суглаан КПСС-эй райкомдо болоо. Тэрэ суглаанда нилээд бэлэдхэл хэгдэһэн, эмхитэйгээр үнгэрһэншье байна. Аймагай залуу коммунистнуудай ажал хэрэг харуулһан стенд эмхидхэгдээ һэн.

Коммунистнуудай үүргэ болон харюусалга дээшэлүүлхэ талаар КПСС-эй XXIV съездын хараалһан зорилгонууд тухай асуудалаар партиин райкомой секретарь А. А. Чукреев элидхэл энэ суглаан дээрэ хээ. Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ урданай коммунист Ф. Н. ...рыгин, Туранай болон ...хэнэй совхозуудай ...муудай секретарьнар ... Лопсонов, В. Ж. С... хабаадалсаһан байха ... Мүн залуушье ком... нууд өөрынгөө ажал ... тухай нүхэдтөө ... үгөө.

Б. БАЛДУ...
КПСС-эй Түнхэ... райкомой инструк...

АЖАЛЛАҺАН ЗАНДАА

Норбо-Цырен Нимаевич Нимаев дайнай хүндэ хүшэр жэлнүүдтэ фронт дээрэ ябажа гараһан юм. Украина, Молдави, Румыни, Болгари, Венгри, Югослави, Чехословаки сүлөөлэлсөө. Тиигээд лэ Прага хото шадар Агууехэ илалтые угтаһан байна.

Дайшалхы олон шагналнуудта хүртэһэн эрэлхэг сэрэгшэ нютагаа бусажа ерэмсээрээ габшагай һайнаар ажаллажа, дайнай үедэ һандарһан ажахыгаа саг дары һэргээхын тулада яһала ехэ оролдосо гаргаа.

Мүнөө тэрэ Хориин аймагай Хүрбын совхозой түб отделениин партийна организациин секретаряар хүдэлжэ байна. Һая «1974 оной бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгтэ хүртөө.

Эрэлхэг сэрэгшэ, үнинэй коммунист арад зонойнгоо, Эхэ оронойнгоо аша туһада бүхы хүсэ шадалаа үгэн, ажаллаһан зандаа.

Э. БУДАЕВАЙ
фототекст.

УЛААН ТУГАА АЛДАХАГҮЙБДИ

Һүүлэй жэлнүүд соо республикымнай промышленность ехэ түргэнөөр хүгжэнэ. Шэнэ завод, фабриканууд баригдажа, ашаглалгада үгтэнэ. Ашагта малтамалнуудай уурхайнууд нээгдэнэ. Республикынгаа промышленностиие саашадань бүри түргэнөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ Буряадай геологоуправлениин Сэлэнгын геолого-шэнжэлгын экспедициин коллектив ехэхэн хубитаяа оруулна. Манай геологууд ашагта малтамалнуудай хэбтэшэнүүдые оложо, шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэнэ. Хэдэхэн жэлэй саана манай экспедициин геологууд Түгнын талада нүүрһэнэй баян хэбтэшэ олоод, шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэжэ орoo бэлэй. Һаяшаг энэ ажалаа дүүргээ. Ойрын жэлнүүдтэ эндэхи нүүрһэн нээмэл аргаар малтагдажа эхилхэ юм.

Бидэнэр бэшэшье олон газарта ашагта малтамалнуудые бэдэржэ олоһон байнабди. Манай геологууд республикын олохон нютагуудта барилгын материал бэдэрнэ. Жэшээлхэдэ, Баргажанай, Хурамхаанай аймагуудай ажалшад хирпиисэ хэхэ шабар үгы дээрэһээ аяар Улаан-Үдэһөө барилгын материал зөөдэг байха юм. Баргажан нютагта хирпиисын завод бариха гэһэн шиидхэбэри гаргагдаһан юм. Теэд хаанаһаа шабар олохо гээшэб? Энэ асуудалда гансал геологууд ёһотой байгаа бшуу. Геолог Аркадий Григорьевич Порфирьевай даадаг партиин коллектив хэдэн жэл соо Баргажан нютагта бэдэрэлгэ-шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэһэн байна. Эдэнэр эндэ шабарай баян хэбтэшэ олоод, шэнжэлэлгэ хэжэ дүүргээ. Ойрын жэлнүүдтэ Баргажан нютагта хирпиисын завод баригдахаар хараалагдана.

Мүнөө А. Г. Порфирьевай даадаг партиин коллектив Түнхэнэй аймагта барилгын материал бэдэржэ байнхай. Эдэнэрэй урда автомобильна харгын барилгада хэрэгтэй хайр шоройн хэбтэшэ олохо гэһэн зорилго табигданхай. Эдэнэр урдаа табиһан зорилгоёо бэелүүлжэ шадаха бээз гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ Аркадий Григорьевич Порфирьев олон жэл геолого-шэнжэлэлгын хүдэлмэридэ ябажа, дүй дүршэлтэй болоһон хүн юм. Ажал хэрэгээ һайн мэдэдэг. Орёо нарин приборнуудые зүбөөр хэрэглэжэ шададаг. Ажал хүдэлмэреэ эмхидхэхэдээшье бэрхэ юм. Тэрэнэй даадаг партиин коллектив геолого-шэнжэлэлгын хүдэлмэри һайнаар хэжэ, байгаалиин баялиг олохо хэрэгтэ ехэхэн хубитаяа оруулна.

Виктор Иванович Россовой даадаг геолого-шэнжэлэлгын партиин коллектив һүүлэй жэлнүүд соо муу бэшээр хүдэлжэ, зарим тэды амжалта туйлаһан байха юм. Эдэнэр Бэшүүрэй аймагта барилгада шухала хэрэгтэй хайр шорой олоо бэлэй. Мүнөө эдэнэр Түгнын талада нүүрһэшэдэй ажаһууха поселок бариха таатай зохид газар бэдэржэ байна. Энэ жэл соо урдаа табигдаһан зорилгоёо бэелүүлхэ бээз гэжэ һанагдана.

Наранай геолого-шэнжэлэлгын партиин коллектив Зэдын талада хэдэн жэлэй туршада үнгэтэ металл бэдэржэ олоод, шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэжэ байна. Николай Лаврентьевич Мельничугай даадаг Борьёогой геолого-шэнжэлэлгын партиин коллектив Борьёогой талада уһа бэдэржэ олоо. Эндэ уһа бүлэхэ хүсэ ехэтэй оньһон түхеэрэлгэнүүд тодхогдожо, сабшалан, таряалангай полинууд уһалагдаха юм. Манай Сэлэнгын экспедициин коллектив иимэ ехэ ажал хүдэлмэри хэжэ байна.

Үбэлэй хүйтэн сагташье, зунай аяма халуундашье геолого-шэнжэлэлгын хүдэлмэри зогсоонгүйгөөр хэнэбди. Манай геологууд холын Яруунын, Хориин, Бэшүүрэй Түнхэнэй аймагуудта хүдэлнэ. Геологууд, инженернүүд, юрын хүдэлмэришэд урдаа табиһан зорилгоёо бэелүүлхын тула яһала оролдоно. Ажалдаа тон харюусалгатайгаар хандажа бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэхэ гэжэ оролдоно.

Геологууд мүнөө орёо нарин оньһон приборнуудай ашаар геолого-шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэдэг болонхой. Энэ приборнуудые зүбөөр хэрэглэхын тула дүй дүршэл, бэлиг шадабари хэрэгтэйл болодог шуу. Манай геологууд эрдэм мэдэсээ дээшэлүүлэн һурадаг. Ушар тиимэһээ геолого-шэнжэлэлгын хүдэлмэри һайнаар хэгдэнэ гэжэ хэлэлтэй. Манай экспедициин коллектив һүүлэй жэлнүүд соо яһала амжалтатайгаар хүдэлжэ, республикын промышленностьда, барилгада шухала хэрэгтэй материалнуудые олоһон байна.

Үнгэрһэн жэл соо илангаяа һайнаар хүдэлжэ гараа бэлэйбди. Олон-Шэбэрэй, Никольскын нүүрһэнэй хэбтэшэнүүдые шэнжэлжэ дүүргээд, гүрэнэй комиссида һайн сэгнэлтэтэйгээр тушаагаа бэлэйбди. Мүн тиигэхэдэ Баргажанда олдоһон барилгын материалай шэнжэлэлгэ дүүргэгдээ. Манай коллектив үнгэрһэн жэлэй дүрбэдэхи кварталай дүнгөөр КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой дамжуулгын Улаан туг абаһан байна.

Юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй даабари болзорһоонь урид, ноябриин 25-да дүүргэжэ, геолого-шэнжэлэлгын хүдэлмэри бүри үргэн дэлисэтэйгээр хэдэг болохо гэһэн зорилго манай коллектив урдаа табяа. Тиигэжэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө эдэбхи ехэтэйгээр хүдэлжэ эхилээ һэмди. Нэгэдэхи квартал соо хараалагдаһан түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдээ. КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг манай коллективтэ үлэһэн байна. Геологууд хоёрдохи кварталай даабари мүн лэ амжалтатайгаар дүүргэхын тула тэмсэжэ байна. Олохон геологууднай мүнөө поли дээрэ гараад бэдэрэлгэ-шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэжэ эхилээ. Тэдэнэй энэ хүдэлмэриеэ һайнаар хэхэ хэрэгтэ жолоошод, газар үрэмдэгшэд, проходчигууд ехэхэн хубитаяа оруулна. Манай олохон хүдэлмэришэд юһэдэхи табан жэлэйнгээ даабари болзорһоонь урид дүүргэнхэй.

Жэшээлхэдэ, газар үрэмдэгшэ Т. Ц. Слепнев, жолоошод П. Ф. Пузырев, М. Т. Кузнецов гэгшэд юһэдэхи табан жэлэйнгээ даабари дүрбэн жэл хоёр һара соо дүүргээд, мүнөө арбадахи табан жэлэй түсэбөөр хүдэлнэ. Манай геологууд, хүдэлмэришэд бэдэрэлгэ-шэнжэлэлгын хүдэлмэри һайнаар хэжэ, түгэсхэхы жэлэйнгээ даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ, Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха гэжэ зоригжонхой. Сэлэнгын геолого-шэнжэлэлгын экспедициин коллектив урдаа табиһан хараа зорилгоёо бэелүүлхэ дүүрэн арга боломжотой. Бидэнэр байгаалиин баялиг оложо, республикынгаа промышленностиие бүри түргэнөөр хүгжөөхэ гэһэн зорилго урдаа табинабди. Тиимэһээл үдэр бүри улам эдэбхитэйгээр бэдэрэлгэ-шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэнэбди.

В. ШЛАПАКОВ,
Сэлэнгын геолого-шэнжэлэлгын экспедициин начальник.

Зураглал

БЭРХЭШҮҮЛ

Бүхэн голоһ сахариг тохойнууд хабарай наранай элшэ туяада шэл мэтэ ялбайн харагдана. Тойроод соохорложо эхилһэн, үшөө саһан хүнжэлһөө һалаагүй, тунга һайхан дайда.

— Манай Жаргалантада жэлһээ жэлдэ саһан ехэ ородог гайхалтай нютаг юм. Харин баруулжаа, хэдыхэн арбаад модоной газарта, Тамчын талада саһан үгы шахуу байха. Хүбшэ тайгадаа дүтэ аад, тиимэ юм гү, гүнзэгы саһан гээшэмнай малшадта ехэхэн хүшэр байдал ушаруулна, — гэжэ Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой нэгэдэхи отделениие эрхилэгшэ Нима Норбоевич Бадмаев хөөрэнэ.

Жаргалантын саһатай, ялхитай харгые арай шамай дабажа, баруун урда зүг барин ябаһаар Бүхэн голдо тулабабди. Энэ голһоо холошье бэшэ Далайтан гэжэ газарта түбхинэһэн хонишодой шэнээргэ гэрнүүдһээ дэбирхэйтай түлеэнэй хара утаан бушхана. Малшадай байраһаа нэгэ бага хажуу тээнь баригдаһан уужам хашаа соо сэл ногоон үбһэнэй, һолоомоной сомоонууд жэрылдэнэ.

— Ягаа зохид байра гээшэб! Ээздтэйнь уулзая, — гэхэдэмнай, отделениие эрхилэгшэ машинаяа байлган сасуу:

— Эндэмнай манай совхозой эгээл эрхим хонишод Буда-Цырен Пурбуевич Данзанов, тэрэнэй хани нүхэр Пурбэ-Ханда Доржиевна Жаргалантын дунда һургуули дүүргэһэн Баяр хүбүүнтэеэ ажалладаг. Эдэ нүхэд үбэлэй шэмэрүүн хүйтэндэ түл абалгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаһ юм, — гэбэ.

Удабашьегүй шүрбэһэлиг үндэр бэетэй, 47 наһатай ахалагша хонишон Данзанай Буда-Цырен гэгшэтэй танилсабабди. Тэрэмнай зүгаашa, дорюун хүн байжа:

— Хониднай гол түлэб түрэжэ, үдэр һүни илгадгүй ажаллажа байнабди. Хатуухан ажал ерээд, абиртуулан алдаа. Теэд эбтэй шангаар хүдэлхэдэ алишье юумэн бүтэсэтэй, урагшатай байдаг ха юм. Мүнөө харууһалжа байһан 550 хониһоо 560 хурьгадые абажа, гээлтэ хоролтогүй түлжүүлжэ байнабди, — гэбэ.

Эдэ нүхэднай зууһаа 100 гаран хурьга абанхай. Хашаа соо эдеэлжэ байһан эхэ хонидые харахада хүсэ шадалаа табяагүй. Хэдэн арбаад хобтонууд соо дабһан, ногоон шэлбүүһэн, һолоомо, гурил, холимол тэжээл гэхэ мэтэ бии. «Хабарай тэнгэри хагтай, богтой» гэжэ арад зон дэмы хэлсэдэггүй. Тэрэнние хараадаа абажа, ямаршье һалхи шуурганай болоо һаа, хонидтоо эдюулхэ үбһэ, һолоомо тэдэнэр яһала зөөжэ абаа һэн. Хонидойнь байра — хотон соонь хуурай, хохир дэбдигдэһэн, хотоной досоохи олон таһалгануд соо һая хурьгалһан зуугаад шахуу хонид хурьгадтаяа амяарлагданхай байна. Хурьгадынь өөдэргэн, хурьбэдхэ ноһоёо хүсэшэнхэй, дэбхэрэлдэн, тангаршаан наадаца, эдеэлнэ.

— Эдэнэй түргэнөөр томо болохо гээшэнь, юрэдөө, гайхалтай. Теэд ямаршье амитан сэбэр уһан, һайн тэжээл, зүб харууһалгын ашаар тобиржодог ха юм даа. Хони, хурьгадаа эдеэлүүлдэг энсо «нюусань» гэхэдэ иимэ: шэлбүүһэ, дабһанһаа гадна 300 грамм холимол тэжээл, хурьгадта 100 граммһаа 400 грамм хүрэтэр хэмэл һүн үгтэдэг. Тиихэдэ ноһоёо эдихэгүйнь тулада хони, хурьгадта бутарүүлһан хөө, хирпиисэ, мел долёолгодогбди. Нэгэ хүнэг уһанда 5—6 дуһал йод хэжэ хонидтоо уулганабди, — гэжэ ахалагша хонишон тайлбарилан ойлгуулна.

Данзановтан хурьгадаа кошарно-базова аргаар түлжүүлнэ. Энэ аргаар харууһалхада хурьгад эхэтээ байна, түргэн боргожодог. Түрүүшын таба-зургаан хоног соо нарай хурьгад эхэтээ суг тусхай таһалгада байлгагдаад, эхынь хурьгаяа һайнаар абаһан хойно 5—10. һүүл тээшээ 30—40 толгойгоор илгадаг.

Харууһалжа байһан 550 хонидойнь олонхинь февраль-март һарада хурьгалхаар үрэжүүлэгдэнхэй. Энэ хүдэлмэрние тэдэнэр өөһэдөө хэһэн байна. Тиимэһээ хонидой һубайрха ушар үзэгдэхэ ёһогүй. Мүнөө 100 хонии бүриһөө зуу гаран хурьга абаад байхадаа, дүй дүршэлтэй малшад үрэжүүлгэеэ һайнаар хэһэн, хонидоо зүбөөр харууһалһанаа гэршэлбэ гээшэ.

Энэ совхозой түрүү хонишон Буда-Цырен Данзанов тухай һураг суу гараһаар үнинэй. Энэ нүхэрнай 47 наһанайнгаа 20 жэлые ажахын гол һалбари болохо хонин һүрэгые олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ бүрин зорюулаа. Буда-Цырен, Пурбэ-Ханда Данзановтанай ажалша малша хабые Жаргаланта нютагаархин баран мэдэхэ даа. 1973 ондо Данзановтан зууһаа 100 хурьгадые абажа, бүрин бүтэн түлжүүлһэн юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ 20 гаран центнер ноһо хайшалжа, гүрэндэ тушаагаад, совхозойгоо мүнгэн жасада 11 мянга гаран түхэригэй олзо оруулһан. Үнэн сэхэ ажалайнгаа түлөө эрхим хонишод Данзановтан шагнал хайрада оло дахин хүртэһэн, жэл бүри нэмэлтэ түлбэри абадаг, алтан часааршье шагнагдаһан юм.

Байгша оной түрүүшын кварталда Тельманэй нэрэмжэтэ совхоз 8 мянга гаран хурьгадые абаад байна. Теэд иимэ олон түл абаха, тэдэнние гарзагүйгөөр түлжүүлхэ харюусалгатай нангин хэрэг Буда-Цырен Данзанов үэтын хэдэн арбаад хонишодой мэргэжэл шадабарлар, тэдэнэй оролдосо хэшээлээр амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэнь найдамтай.

РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдэй болон нютагай Соведүүдэй һунгалтада, бэлэдхэл хаа хаанагүй эхилбэ. Гүрэн түрын удха шанартай бүгэдэ арадай һайндэрые ажалай эрхим амжалтаар угтахын тулада нүхэр Данзановай даажа байһан отарынхид оролдолго хэшээлээ гарган ажаллана.

Һунгалтые нэрэтэй солотойгоор угтаха гэһэн эрмэлзэлгэ совет хүн бүхэнэй сэдьхэлдэ түрэнэ. Бидэнэршье алба шадалаараа оролдожо, зууһаа 100 хурьга абажа, нэгэшье толгой гарзада оруулангүй зүлгэ ногоон дээрэ гаргахал байхабди, — гэжэ Буда-Цырен Пурбуевич омогорхолтойгоор мэдүүлээ һэн.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

Рязанска ГРЭС-эй барилгашад сентябрь болотор 300.000 киловатт хүсэтэй түрүүшын энергоблок ашаглалгада тушааха уялга абанхай. Хабсаргагшад ба элшэ хүсэ дамжуулгын участогай хүдэлмэришэд илангаяа зоригтойгоор ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: в ы к л ю чательнуудые хабсаргажа байһан үе.

ТАСС-ай фотохронико.

Совет орон. Шэнэ һонин

...һаһаа газ сорголон ... Сүүдэх соо 1 милли... метр газ үгэхэ аргагүй ... То Мульбэтэ океанай ... хи, түрүүшын ... ло-Ямальска ... гэжэ. Алдар сууда ... Самотлор шадар ... баян Тагринский газ... нэгэ район олдоо.

Мүнөө жэлдэ эл...лай хоёр ута Тюмень... ластиин карта дээрэ ...хи, 132-дохи болгот... лагдаһан байна. Ту... скважинаһаа нефтии... лон хаяһан 1960 он... шо Баруун Сибирии... до нефть, газ гарга... СССР-тэхи эгээл е... бии болгогдоо. Энэ... эндэһээ 147 миллион ... нефть (бүхы орон д... тадаг нефтиин гурба... хубинь болоно), 40 м... кубометр шахуу газ ...

20 мянган геолог... дэрэлгын хүдэлмэри ... үргэлжэлһөөр. Ушар ... хэдэ, областиин г... дын оройдоол таба... хубинь шэнжэлэгдэн... дорхойлон хэлэбэл, ... дэй багсаамжалһан... нефтиин, газай баян... нуудта хойто рай... илангаяа эдэбхитэй... жэлэгдэнэ.

Станислав МАЛЬ...
АПН-эй корреспон...
Тюмень.

СИБИРИИН ЕХЭ ТЕАТР

НОВОСИБИРСК. (ТАСС-ай корр. В. Ельмаков). Новосибирскын оперо, баледэй академическэ театрай нээгдэһээр 30 жэлэй ойе Сибириин олониитэ үргэнөөр тэмдэглэбэ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда туйлагдаһан Илалтые совет арадай һайндэрлэжэ байха үеэр тэрэнэй сценын хүшэгэ түрүүшынхеэ сэлигдээ һэн.

30 жэлэй турша соо энэ театр ород, совет ба гадаадын классикын эрхим зохёолнуудые сценэ дээрэ табижа, харагшадые урмашуулан баясуулжа байна. Манай ороной олон хотонуудай хүн зон, мүн бусад оронуудай искусствада дуратайшуул театрай коллективэй зохёохы ябуулгатай танилсаһан байха юм.

НОРИЛЬСК — ЭРДЭМТЭДЭЙ ХОТО

НОРИЛЬСК. (ТАСС-ай корр. Ю. Сидоров). Эрдэм наукын заншалта долоон хоног Заполяриин энэ хотодо нээгдээ. Норильскын ашагта малтамал шанаржуулгын металлургическа комбинадые, промышленностиие, хүдөө ажахые, городой барилга хүгжөөхэ гол шухала асуудалнуудаар эрдэмтэ-хүдэлмэрилэгшэд үйлэдбэриин коллективүүдтэ лекцинүүдые уншаха байна.

Хойто широтагай 69-дэхи параллельдэ байдаг энэ хото эрдэм наукын ехэ түб боложо байнхай. «Норильскпроект» гэжэ институдууд, Холын хойто зүгэй хүдөө ажахын эрдэм-шэнжэлэлгын институт, СССР-эй Науканuудай академиин Сибириин филиалай Полярна медицинын лаборатори ба эрдэм-шэнжэлэлгын бусад хэдэ хэдэн эмхи зургаанууудай филиалнууд эндэ бии.

БАРУУН СИБИРЬ: НЕФТИИН БА ГАЗАЙ АШАГТА МАЛТАМАЛТАЙ 132 ХЭБТЭШЭ

Ямал гэжэ хахад арал дээрэ үрэмдэгдэһэн скважи...

ТЯНЬ-ШАНЬДАХИ М... ХҮСЭНЭЙ ШЭ...

500 мянган вольт ... электро-дамжуулгын ... хангил үүлата Ки... ашаглалгада оруу... Нарын мүрэн дээрэ б... һан Тогтогульска ГЭС... да Азидахи элшэ хүсэ... гэдхэтдэмэл системэ... рын элшэ хүсэ үгэжэ... Дэлхэй дээрэ анха... 3.200 метр үндэрт... рын элшэ хүсэнэй л... ригдаа. Үзбегэй Анд... тодо барилгынь дүү... линие татагшад зү... шэнь үргэлжэлүүлжэ ... Энэнь заримдаа 3.50... хүрэтэр үндэртэ бари... хараалагдана.

Электро-дамжуулгын линиин зүүн хубинь ... зэй, мүн хүршэ Каз... промышленна ба хү... хын түбүүдые элект... шэ хүсөөр хангалт... руулха юм.

Аркадий ПА...
АПН-эй ...
Фрунзэ.

...ЛАС ТҮРЫН АСУУДАЛААР ХӨӨРЭЛДӨӨН

ДҮТЫН ЗҮҮН ЗҮГТЭХИ БАЙДАЛ

баруун гүрэнүүдтэ hуугаа еврей гарбалтай баяшуул, миллионернууд туhаламжа үзүүлнэ, үзүүлhээршье.

Израилине буу зэбсэгүүдээр хангаха хэрэгтэ Америкын Холбоото Штадууд тон ехэ туhаламжа үзүүлжэ байгаа. үзүүлhээр. Энэ гүрэнэй томо томо сэрэгэй промышленна компани, фирмэнүүд ехэ мүнгэ алта, буу зэбсэг үгэнэ. 1948 ондо Израильда 400 үлүүтэй мянган еврей яhатан ажаhуугаа. Харин hүүлэй хорёод жэл соо 2 миллион гаран хүн бусад оронуудhаа Израильда нүүжэ ерээ. Энэ гүрэндэ буу барижа шадаха хүн зон, тэрэ тоодо залуу эхэнэрнүүд армида абтанхай. сэрэгэй алба хэнэ. Хүн зонойнь тоотой сасуулбал. Израиль гүрэнэй арми дэлхэй дээрэ эгээл томо байха юм.

Израиль болон араб гүрэнүүдэй хоорондо хэдэн дахин дайн байлдаан болоо. 1948, 1956, 1967, 1973 онуудта тэдэнэр хоорондоо тэмсэhэн байна. Тиигээд Израиль 68 мянган дүрбэлжэн километр арабуудай газарые булимтаран абаа. Египедэй газар байhан Синайска хахад арал. Сириин «Голанские высоты» гэжэ үндэр добуун газар, Баруун Иорданиин талмай. Иерасулим хото Израилиин засагаархидай мэдэлдэ байhаар. Ямар шалтагаанhаа боложо, тэдэнэр араб арадуудай газар дайдые булимтаран абаа гээшэб? Еврейнүүдэй байха газар багадана, тиимэhээ тэдэндэ хэдэн арбаад мянган дүрбэлжэн километр газар хэрэгтэй гэжэ Израилиин премьер-министр байhан Гольда Мейер мэдүүлhэн байдаг. Израиль газар дайдаяа үргэдхэбэл, хилэнь аюулгүй болохо юм, тиигэжэ арабуудай заналтаhаа бэеэ абаржа шадаха hэмди гэжэ хархис генерал Моше Даян үгүүлнэ. Иимэшүү мэдүүлгэ Израилиин мүнөөнэй премьер-министр генерал Рабин хэнэ.

Үнэн дээрээ Израилиин ноёрхогшо бүлгэмэй политика хархис булимтархы политика болоно. Юуб гэхэдэ, араб оронуудай олонхинь энэ гүрэнтэй хүршэ ёhоной харилсаа холбоо байгуулха, дипломатическа, экономическа, культурна харилсаа тогтоохо хүсэлтэй байhанаа оло дахин мэдүүлhэн байха.

1948, 1967 онуудта Израилиин арми амжалта түйлажа, арабуудай газарые булимтаран абаhан юм. Тиигэжэ сэрэгэй талаар тэрэ хадаа арабуудhаа нэгэ бага булюу байhанаа харуулhан байгаа. Харин нёдондо, 1973 оной октябрь hарада болоhон дайнай үедэ арабууд. Египедэй болон Сириин сэрэгүүд Израилиин армида шанга сохилто үгэhэн юм. Дайнай үедэ Египедэй сэрэгүүд Суэцкэ каналые гаталан гараад. каналай нүгөө таладахи Израилиин сэрэгые бута сохин, 25—30 километрэй зайда урагшаа дабшаhан байгаа. Энэ амжалтые Египедэй 2-дохи, 3-дахи арминууд түйлаhан юм. Харин дайнай хоёрдохи шатада Израилиин арми Исмаилия хотын дэргэдэхи Гашуун нуурнуудай хажуугаар Суэцкэ каналые гаталан, каналай баруун талада горитой газар эзэлээ hэн. 1973 оной октябрь hарада болоhон дайе болюулхын тула Советскэ правительство эдэбхитэй ябуулга хээ. Манай правительствын болон США-гай правительствын зууршалгаар Нэгэдэмэл Нацинуудай Организаци тон ехэ удха шанартай тогтоол баталан абажа. Дүтын Зүүн зүгтэ боложо байhан дайе болюулhан байна. Удаань дипломатическа олон уулзалганууд болоhон, Женевэдэ эб найрамдалай конференци татагдажа, Дүтын Зүүн зүгэй асуудал тэндэ хэлсэгдэhэн юм. Энэ конференциин зууршалгаар үнгэрэгшэ оной эхеэр, Египет Израиль хоёрой хоорондо шухала хэлсээн баталагдаа hэн, Суэцкэ каналай дэргэдэ байhан сэрэгүүдые хоёр тээшэнь hалгаан тарааха тухай хэлсээн баталагдаhан юм.

Мүнөө үедэ Суэцкэ каналай зүүн талада Порт-Саидhаа эхилээд. Красное море хүрэтэр Египедэй сэрэгүүд 20—25 километр үргэнтэй газарые эзэлээд байна. Египет Израиль хоёрой сэрэгүүдэй хоорондо нейтральна зоно бии болгогдонхой, тэрэ зонын үргэнинь 11 километр юм. Энэ зонодо Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин сэрэгүүд байрладаг болобо. Түс сэрэгүүдэй тоо 7 мянга гаран болоно. Ази, Африкын болон Европын 12 гүрэнүүдэй сэрэгэй түлөөлэгшэдhөө Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин сэрэгүүд бүридэнэ. Удаань «Голанские высоты» гэжэ газарта байhан Израилиин сэрэг Эль-Кунейтра гэжэ Сириин хотоhоо гаража, нэгэ бага гэдэргээ болоhон юм.

Дайн байлдаата, арсалдаата байдал Дүтын Зүүн зүгтэхи олохон оронуудай хүгжэлтэдэ hаад ушаруулна. Араб оронуудта булимтархы дай үүдхэhэн Израилиин байдал, илангаяа тэрэнэй экономико хүшэр хүндэ байдалда оронхой. 1973 оной октябрьда болоhон дайн соо 5 миллиард шахуу долларой гарзада Израиль ороо hэн. Буу зэбсэг, сэрэгэй техникэ ехээр гаргадагhаа боложо, тэрэнэй завод, фабриканууд хүн зоной хэрэглэдэг продукци үйлэдбэрилгэеэ 50 процентээр хороогоо. Предприяти, фирмэнүүдэй доройтожо, үйлэдбэриин хороогдожо байhан тухай мэдээсэлнүүд Израилиин газетэчүүдтэ олоор толилогдоно. Түлишэ горючиин дуталдаhан дээрэhээ экономиконь горитой бэрхэшээлдэ оронхой. Африкын 20-ёод оронууд Израильтай дипломатическа харилсаагаа таhалhан, худалдаа наймаагаа хороохон байна.

Дайн байлдаанhаа шалтагаалhан бэрхэшээлнүүд Израилиин ажалшадай байдалые улам муудхаана. Эдеэ хоолой, хубсаhа хунарай үнэ сэн хүндэрнэ. Элүүрые хамгаалха, соёл гэгээрэлые хүгжөөхэ хэрэгтэ hомологдодог мүнгэн ехээр хороно. Харин хархис сионис этэгээдүүд буу зэбсэгүүдые ехээр бэлэдхэжэ, түхеэржэ байhан зангаараа. Арад зонhоо налог, татабари ехээр суглуулагдана. Израилиин бүхы бюджедэй хахадhаа ехэнхинь сэрэгэй hомололгодо, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгада ошоно. Сэрэгэй гаргашануудай талаар Израиль дэлхэй дээрэ түрүү hуури эзэлнэ. 1973—74 онуудта 9 миллиард мүнгэн сэрэгэй хэрэгсэлнүүдтэ гаргагдаhан байха юм. Тиигэжэ Израиль томо сэрэгтэй, элдэб буу зэбсэгтэй, булимтархы политика ябуулдаг гүрэн болонхой, түс политикаяа үргэлжэлүүлhээр. Америкын Холбоото Штадууд экономическа болон сэрэгэй талаар Израиль гүрэнине дэмжэдэг байhан зангаараа. Энээнhээ боложо, мүн түлишын кризисhээ шалтагаалан, США болон араб оронуудай хоорондохи харилсаан муудханхай гээшэ. Нефть баянтай араб оронууд нефть түлишэ гаргалгаяа бага болгоhон, тиигээд тэрэнээ баруун капиталис гүрэнүүдтэ багаар, үнэтэйгөөр наймаалдаг болоhон байна. Израилине дэмжэдэг гүрэнүүд түлишэ багатай болоо, тиигэжэ тэрэнэй сэн ехэ болгоhонhоо хэсүү байдалда оробо. «Нефть ехээр абаад, манда үнэгүйгөөр худалдагты. Үгы haаттанай танай урдаhаа сэрэгэй хүсэ хэрэглэжэ болохобди», — гэжэ Америкын Холбоото Штадуудай ноёд араб оронуудта, илангаяа Египедтэ заналта хээ. Иимэ заналгада арабууд эрид шанга харюу үгэнэ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи түгшүүрилтэ асуудалые амгалан, эбэй ёhоор шиидхэхэ талаар Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин хэдэн тогтоолнууд бии юм. Эдээнине Советскэ правительство сүм дэмжэнэ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал политическэ ёhоор гурмшуулха талаар түрүүшын алхам хэгдээ, булимтаран эзэмдэгдэhэн араб газарhаа Израилиин сэрэгүүдые бүрин гаргаха, Палестинын араб арадай эрхые хүндэлхэ, амгалан ёhоор Дүтын Зүүн зүгтэхи асуудалнуудые шиидхэхэ шухала гэжэ Советскэ правительство тооложо.

Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгануудта дайралдаhан араб арадуудай хуулита эрхые хамгаалха хэрэгтэ, Дүтын Зүүн зүгтэ батата бэхи эб найрамдал тогтоохо хэрэгтэ манай орон горитойхон хубитаяа оруулна. Энээнине арабуудта үзүүлдэг Советскэ Союзай туhаламжа гэршэлнэ. Арабууд манай туhаламжын тон ехэ удха шанартай байhые ойлгоно. Һаяхан Египедээр ябахадаа, юрын египед хүнүүдтэй хөөрэлдөө hэмди. Тиихэдэмнай олонхинь иигэжэ мэдүүлбэ: Советскэ Союз арабуудта ехэхэн туhаламжа үзүүлнэ, танай туhаламжын ашаар хархис Израилине илажа, газар дайдаяа сүлөөлхэ байхабди. Иимэ мэдүүлгэнүүд юу харуулнаб гэхэдэ, совет-араб хани барисаанай хүгжэжэ байhые гэршэлнэ.

Дүтын Зүүн зүг түшаа хандуулдаг анхаралаа минута зуурашье hулаируулхагүйбди. арабуудай зүб зүйтэй эрилтэнүүдые хамгаалха, хангахабди гэжэ манай правительство мэдүүлнэ. Советскэ правительствын энэ политикые дэлхэйн арад зон халуунаар дэмжэнэ, hайн мэдэжэ, ойлгожо байна.

Дүтын Зүүн зүгэй асуудалые шата шатаарнь гурмшуулан шиидхэхэ гэhэн США-гай hэдэлгэ буруу hүрэбэ. Түс политикынгаа буруу hүрэhые мэдэрээд, Америкын Холбоото Штадуудай президент Д. Форд иигэжэ мэдүүлбэ: Женевэдэхи эбэй конференциин хүдэлмэрине дары hэргээхэ ёhотойбди, тэрээнhээ ондоо юумэн үлэбэгүй.

Һаяхан ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхайм СССР-эй, США-гай Египедэй, Сириин, Израилиин түлөөлэгшэдтэй зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүдые Нью-Йоркдо хэжэ, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые зүбшэн хэлсэбэ. Женевэдэхи эбэй конференциин хүдэлмэрине hаяар hэргээжэ болоно гээд К. Вальдхайм мэдүүлбэ. Тиимэ болохолоороо, Дүтын Зүүн зүгэй хэрэгтэ хабаатай бүхы оронуудай хабаадалгатайгаар Женевэдэхи эбэй конференциин хүдэлмэрине дахин зарлахын түлөө оролдожо байhан Советскэ Союзай хараа бодол үргэнөөр дэмжэгдэнэ. Түс конференцине дахин зарлаха хэрэгтэй гэжэ Египедэй, Сириин, араб бусад гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд мэдүүлэнхэй.

Ш. ЧИМИТДОРЖИЕВ,
түүхын эрдэмэй кандидат.

АЖАБАЙДАЛАЙ ҮРГЭН ЗАМААР

ЗУРАГЛАЛ

ниие hүрдэхөөн айлгадаг, бута hамна сохидог хүсэн болоhон юм.

Залуу үетэн тингэжэ ракетнэ зэбсэг тухай, ракетнэ сэрэгшэдэй шэн габьяа тухай олон юумэ мэдэжэ абадаг байна.

Совет Армида гвардиин майор нэрэ зэргэтэй болотороо алба хэhэн нүхэр Яжинов иимэ лекци түрүүшынхеэ уншаа бэшэ. Тэрэ олон коллективэй, партийна болон профсоюзай организацинуудай уряалаар предприятинуудта, эмхи зургаануудта ошожо, космонавтика, реактивна зэбсэг тухай лекци уншадаг болоhоор үнинэй. Ф. Л. Яжинов манай республикын «Знание» бүлгэмэй эрхим лектор байхаhаа гадна, Улаан-Үдын Советскэ районой «Знание» бүлгэмэй залуушуулые сэрэгэй — патриотическа хүмүүжүүлгын талаар секцине ударидана.

Федор Лазаревичтай хөөрэлдэжэ hуухадаа. тэрэнэй ажабайдалаар, ажал ябуулгаар hонирхонобди. Хасан нуур шадарай тулалдаан, офицернүүдэй hургуули, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай фронт... Тиигээд Эхэ оронойнгоо амгалан тайбан байдалые хамгаалгын уташье, хүшэршье харгы замууд эхилээ.

...Тэрэ дайшалхы зам тухайгаа хөөрэжэ байтараа. юундэшьеб гэнтэ бодолгото болон hууна. Үнгэрэн ошоhон, холын жэлнүүд тухай hанана гү... Тиигэжэшье болоо. Зүгөөр амгалан тайбанай ажалдаа ороhоор Федор Лазаревич хүнгэн ажал бэдэржэ үзөөгүй. Тэрэнэй хэhэн бүтээhэн юумые гэршэлхын түлөө нэгэ жэшээ дурдая. «Забайкаллес» комбинадай мэдэлэй хэдэн олон леспромхоз Эсэгэ орондомнай шухала хэрэгтэй модо ехээр бэлэдхэнэ. Гэбэшье инженер Ф. Л. Яжинов байгаалиин «ногоон» баялигые үшөөшье hайнаар, гамтайгаар ашаглажа шаданагүйбди гэжэ нэгэтэ суглаан дээрэ хэлээ hэн. Эгсэ үндэр хадануудай модонууд ойроо хүрэгдэнгүй орхигдодог байгаа. Уралан наринжуулагша, инженер Ф. Л. Яжинов энэ асуудалые шиидхэхэ гэhэн хүшэр зорилго урда табяаhэн. Комбинадай хүтэлбэрилэгшэд тэрэнэй бодолые халуунаар дэмжэбэ.

Федор Лазаревичай дурадхалаар хэдэн оньhон түхеэрэгдэжэ туршагдахадаа, hайн ашэ үрэ харуулба. Тиигэжэ манай республикын ой модоной промышленность үндэр газарнуудай модо отолхо аргатай болоhон юм.

Уралан наринжуулагша Яжиновай дурадхал бүхы оронойомнай ой модоной промышленностьда шухала удха шанартай байба. СССР-эй ой модоной промышленностиин министерствын мэргэжэлтэд hайшаажа, уралан наринжуулгын үнэмшэлгэ барюулhан юм. Тэрээнhээ гадуур уралан наринжуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ олоор нэбтэрүүлhэнэйнь түлөө Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет, облпрофсовет Федор Лазаревич Яжиновта «Буряадай АССР-эй эрхим ухаалан зохёогшо» гэhэн нэрэ зэргэ олгоhон байна.

Дайнай ветеран, инженер, уралан наринжуулагша ба ухаалан зохёогшо, «Знание» бүлгэмэй эдэбхитэй лектор — эдэ коммунист Яжиновай эршэтэ ажалые гэршэлнэ.

«Забайкаллес» комбинадай коллективэй Майн 1-нэй hайндэртэ зорюулагдаhан баярай суглаан болоожо байба. Энэ суглаан комбинадай инженер нүхэр Яжиновта үни удаан мартагдахагүй. Энэ баярай суглаан дээрэ Буряадай республикын «Знание» бүлгэмэй лектор Федор Лазаревич Яжиновта «Космонавтикын түйлалтануудые, К. Э. Циолковскиин суртал бодолые эдэбхитэйгээр тараан дэлгэрүүлhэнэй түлөө» гэhэн значок дипломтойгоор барюулагдаба. К. Э. Циолковскиин нэрэмжэтэ космонавтикын түүхын гүрэнэй музейн эрдэмтэдэй совет буряад лекторэй ажал ябуулгые иимэ үндэрөөр сэгнэhэн байна.

Дайнай үедэ гүрэн түрынгөө 12 шагналда хүртэhэн коммунист Ф. Л. Яжинов арад зоной дунда эрдэм мэдэрэл дэлгэрүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр оролдоно.

С. ОЧИРОВ.

Зураг дээрэ: Ф. Л. Яжинов.

1975 ИЮНИИН 15
Соведүүдэй hунгалта

СЕМИНАР-ЗҮБЛӨӨН

Улаан-Үдын городской болон Советскэ районой Соведүүдые hунгаха hунгуулиин окружной комиссинуудай семинар-зүблөөн hаяхан болобо. Зүблөөн дээрэ горсоведэй таhагые даагша С. М. Федотов hунгуулиин округуудай комиссинуудай хэхэ ажал тухай хөөрэжэ, hунгуулиин документнүүдые хүтэлхэ түшаа тодорхой заабари үгэhэн байна. Тиигэжэ hунгуулиин округуудай комиссинууд hунгалтада бэлэдхэлээ эхилбэ.

Тиимэ зүблөөнүүд Улаан-Үдэ хотын район бүридэ үнгэргэгдэбэ.

Манай корр.

ХҮДӨӨГЭЙ АГИТ-ПУНКТНУУДТА

РСФСР-эй болон Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдые, нютагай Соведүүдые hунгаха hунгалтатай дашарамдуулан, Мухар-Шэбэрэй «Эрдэм» совхозой партийна организаци ажалшадай дунда ябуулжа байгаа нийтэ политическэ, ойлгуулламжын хүдэлмэриин эршэ эрид шангадхаа. Партийна организациин 25 агитатор, 19 лектор. 12 политинформатор совхозой бүхы тосхон, бригада, фермэ, гүүртэ, отарануудаар ябажа, hунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа байна.

Совхозой Түгнэ, Боом болон Новоспаска тосхонуудта агитпунктнууд байгуулагдаад, hайнаар хүдэлжэ эхилэнхэй. Агитпунктнуудые бэлэдхэл ехэтэй, эдэбхи үүсхэлтэй коммунистнар Г. М. Михайлов, Г. Д. Соктоев, Н. Н. Петров гэгшэд хүтэлбэрилнэ.

Агитпунктнууд hайнаар түхеэрэгдэнхэй. Тэндэ ороходо hаруул, сэбэр, агитаторнуудта; hунгагшадта туhатай ном, брошюра, элдэб тогтоол, хуулинууд, газетэ, журналнууд бии. Үдэшэнийнь агитпунктнуудта hонирхолтой хөөрэлдөөн, уулзалганууд болон ондоошье хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэнэ. Агитатор болон политинформаторнуудай семинар hаяхан үнгэргэгдөө.

Ажалшадай дунда ябуулагдажа байгаа нийтэ политическэ хүдэлмэридэ совхозой парткомой секретарь А. С. Доржиев, hургуулиин багша-лектор И. М. Калашников, совхозой директор Г. Е. Оленников, Түгнын сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Н. Самсонов болон бусад эдэбхитэйгээр хабаадана.

Р. ЖАМСАРАНОВ.

МАТЕМАТИКЫН ХАТУУ ЖОЛОО

Зүүн Сибириин технологическа институтда үдэрэй, үдэшын, заочно hуралсал бии гэжэ мэдээжэ. Үдэшын факультедтэ hурагшад лекцидэ, практическа хэшээлнүүдтэ ябахаhаа гадна, өөhэдөө номоо үзэжэ, эрдэмээ гүнзэгырүүлхэ ёhотой аабдаа.

Үдэшын hуралсал хадаа үдэрэйшье, заочношье hуралсалhаа илгаатайшаг, теэд бултанай зорилго адли: мэргэжэлтэдые бэлдэхэ. Городой элдэб предприятинууд дээрэ хүдэлдэг, найруулан зохёолгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг, hүбэлгэн, түбhэндэ бэрхэ хүдэлмэрилэгшэд үдэшын факультедтэ hуража, эрдэмээ дээшэлүүлхэ аргатай.

Үдэшын факультедтэ абтагшадай hуралсалай шанар научно-техническэ хүгжэлтын эрилтэдэ алишье талаараа зохиhон байха зэргэтэй. Илангаяа математикын үүргэ хэндэшье hэжэг түрүүлхэгүй байха. Юуб гэхэдэ, мүнөө сагта ажахын алишье hалбарида математикын үүргэ улам дээшэлнэ. Гадна математика үйлэдбэриин хүсэн болоожо байнхай.

Үдэшын hуралсалаар инженернүүдые бэлдэхэ гээшэ өөрын онсо шэнжэтэй юм. Тэрээнhээ hуралсалай ябаса болон математика заадаг онол арга дулдыдадаг юм. Жэшээнь, үдэртөө ажал дээрээ нилээн ехэ хүсэ гаргажа эсэнтэhэн зон үдэшэ ерэжэ, лекци шагнаха, практическа хэшээлдэ хабаадаха баатай болодог. Тиихэдээ ойлгомжынь шанар үдэр hурадагуудайхиhаа нилээн доошолонги байдаг. Үдэшын hуралсалай түсэбэй ёhоор [illegible]

Юрэдөө, үдэшын факультедэй математикын программада эгээл шухала зүйлнүүдые хараалха шухала.

1962—1963, 1963—1964, 1971—1972, 1972—1973, 1973—1974 онуудай hуралсалай жэлнүүдтэ бэелүүлэгдэhэн календарна түсэб шэнжэлжэ үзэхэдэ, 1-дэхи курсада түрүүшын семестр соо 4 часай оролтын лекци уншахаар гэжэ харуулна. Тэрээн соогоо hуралсалай үедэ лекцинүүдэй, практическа хэшээлнүүдэй удха шанар ямар байхаб гэжэ харуулха шухала. Юуб гэхэдэ, алибаа hуралсал хадаа диалектическэ онол аргаар бэелүүлэгдэдэг ха юм. Агууехэ Ленин иигэжэ hургаа hэмнай: **«Алибаа юумые нюдөөрөө хараад, юрэнхы бодол түрэдэг, тиигээд бодото үйлэ хэрэг болодог — үнэн зүбөөр ойлгожо абалгын, бодото байдалые ойлгожо абалгын диалектическэ зам иимэ байна»**. (В. И. Ленин. Зохёолнуудай дүүрэн суглуулбари, 29-дэхи боти, 152—153-дахи нюур). Лекцинүүдэй, практическа хэшээлнүүд ямар удха шанартайб гэжэ ойлгобол, студентнэр хэршье эсэнхэй hаа, ажалайнгаа hүүлээр hуралсалдаа ерэдэг байха юм.

Тэрэнэй hүүлээр эгээл шухала зорилго юун бэ гэхэдэ, студентнэрэй математическа ойлгосые бүрилдүүлгэ болоно. Математическа ойлгосо хадаа бодото байдалые солбсолон харуулалга байhан тула юумэ ойлгожо абалгын нэгэ табсан болоожо үгэдэг юм, эрдэмэй хүгжэлгэтэй хамта хүгжэдэг юм гэжэ студентнэртэ али- [illegible] **«Шэнжэлэгдэжэ байhан зүйлнүүдые [illegible]** (В. И. Ленин. Зохёолнуудай дүүрэн суглуулбари, 29-дэхи боти, 177-дохи нюур). Ильич багшын хүргэ гуурhан дороhоо мүндэлhэн гүн удхата эдэ үгэнүүд математикадашье хабатай гэжэ студентнэр мэдэрхэ ёhотой.

Үдэшын факультедтэ лекци уншалга заншалта ёhоор лэ болодог аабдаа. Лекци соогоо хэды шэнээн материал багтаахаб гэhэн хатуу эрилтэ байхагүй. Лекциин удха, мүн түргөөр гү, али удаанаар уншалга багша бүхэнэй өөрын шанарhаа дулдыдадаг. Гэбэшье үдэшын hуралсалда ябадаг студентнэртэ лекци уншахадаа, ямар ойлгосо, тэмдэгүүд хэрэглэгдэхэб гэжэ нэн түрүүн элирүүлхэ шухала. Заримдаа хүдэлмэриhөө ерэгшэд эсэhэндээ гү, али ямар нэгэн шалтагаар hайн мэдэхэ юумэеэ hанажа ядадаг ха юм. Ойлгосогүй юумэн үгы болоо гэжэ элирүүлээд, үгышье hаа, үйлэдбэриингөө хэрэгhээ болоожо, урдахи хэшээлдэ байгаагүйшүүл hаадгүйгөөр ойлгохо болобо гэжэ мэдэхэдээ, шэнэ материалаа эхилхээр. Шэнэ материалаа заахадаа, жэшээнүүдые харуулаад, зарим теоремэнүүдые өөhэдөө элирүүлхыень студентнэртэ даалгаха юм. Үгышье hаа, эгээл орёонуудыень практическа хэшээлэй үедэ хамта шэнжэлхэдэ болохо.

Үдэшын факультедэй студентнэрэй бэлэдхэлые хараадаа абан, хүдэлмэриеэ түсэблэхэдөө, календарна түсэб соогоо иимэ юумые тон hайнаар элирүүлхэ хэрэгтэй: программын теоретическэ ямар асуудалнуудые заатагүй лекци соогоо оруулхаб, ямарыень өөhэдтэнь даабари болгожо үгэхэб, практическа хэшээлэй үедэ юу шэнжэлэн элирүүлхэб, шалгалтын ямар хүдэлмэри түсэб тэрша соо хэрэгээр. Шагнагшадай дайhан бэлдэхэ hабаа дулдыдуулан, багша хэшээлдээ бэлдэхэдэ, тэрэнэй ямараар эмхидхэхэб, ямар онол арга хэрэглэхэбиб гэжэ тэрэнэй бүхэндөө материал сонгоходоо, гэрэй даабарине бодомжолоо болоно.

Студентнэрэй hуралсалай жэл соо [illegible] шалгана байха ёhотой юм Сээр. Зүгөөр бэшэмэлэй, аманраар шалгалта ехэ саг эдидэг. hурагшадай саг бэгаар үгтэдэг дээрэhээ тиимэ шалгалта богонихон шаг байдаг. Тиимэhээ программирэванна шалгалта хэрэглэхээр гээшэ юм.

Үдэшэ hурадаг студентнэрэй hуралсалые эдэбхитэй болгохын тула иимэ асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэй гэжэ hанагдана:

1. Үдэшын hуралсалай онсо илгаае шэнжэлжэ үзөөд, «Үдэшын факультедэй 1-дэхи курсынхидта үгтэхэ зүбшэлнүүд» гэhэн туhаламжын ном зохёохын тула багшанарай тусхай бүлэг бии болгохо.

2. Үдэшэ hурадаг студентнэрэй математика шудалха тусхай ном байхагүй. Тиимэ ном зохёохоор болоо. Тиимэ ном соо хэшээлнүүдтэ, бэеэ даагаад шудалхынь тула программын материалые хубаарилжа харуулhан дурадхалнууд үгтэhэн. үдэр бүриин гэрэй даабаринуудай, мүн hүүлдэнь хамгаалхаар дурадхагдаhан даабаринуудай, шалгалтын болон лабораторно хүдэлмэринүүдэй хэмжээн заагдаhан байха зэргэтэй.

3. Методическа зүблэл бии болгохо. Юуб гэхэдэ, научно-техническэ хубисхалай болоожо байhан сагта ном hудар бодомжолон уншадаг, инженерэй ажал тухай гараhан шэнэ юумэ, шэнэ бодол сэгнэн ажагладаг, эдэбхитэйгээр юумэ ойлгожо абалгада дуратай — иимэ мэргэжэлтэдые бэлдэхэ зорилго табигдана. Тиимэhээ методическа зүблэлэй гэшүүд үдэшын факультедэй студентнэрэй hуралсалай психологи, педагогико гээшые шэнжэлээд, үдэшын hуралсалые улам hайжаруулха тушаа дурадхалнуудые элирүүлхэ hэн.

4. Семестр бүхэндэ гэрэй хоёр даабари (дүүргэhэн хойноо хамгаалхаар), нэгэ коллоквиум (хөөрэлдөөн). шалгалтын нэгэ хүдэлмэри hуралсалай түсэб соо хараалха ёhые хуулита болгохо.

5. Студентнэрэй гэрэйнгээ даабари хамгаалха, шалгалтын хүдэлмэрине түшаан абаха. мүн коллоквиумой (хөөрэлдөөнэй) сагые багшын хүдэлмэриин үдэрэй түрүүшын хахадта оруулха.

6. Үдэшын факультедэй hуралсалай уялгата дүрбэн үдэрэй нэгые субботодо болгоод. тэрэнэй расписанида студентнэртэ эгээл хүшэр гэжэ hанагдадаг предмедүүдые оруулха.

Б. ЗОМОНОВ,
ВСТИ-гэй математикын кафедрын ахамад багша.

АМТАН ЭДЕЭНДЭ ДУРАТАЙ ШУУЛДА

ПСКОВСКО ОБЛАСТЬ. Невельскын hүнэй консервын комбинат hаяхан «Пломбир» бэлдэжэ шэнээр гаргаба. Эндэ бэлдэгдэhэн hүнэй хуурай гурилаар гэртээ мороженo бэлдэжэ болоно. Невельскын комбинат хуурай hү, зөөхэй, мороженo хэхэ гурил болон hүнэй бусад консервэ бэлдэлгээр мэргэжэнхэй. Энэ жэлдэ түсэбөөр хараалагдаhанhаа мянган тонноор ехэ продукци худалдахаар хараалагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүүлэн «амта үзэхэн» Люда Латышевада, Олег Яковлевта шэнэ амтан эдеэн ехэтэ hайшаагда.

ТАСС-ай фотохроника.

ЭСЭГЫНГЭЭ МҮРӨӨР

най госпромхозой штатна ангуушанаар хүдэлөө. Тиигэхэ зуураа эрхим ангуушадай тоодо оролсодог hэн. Түсэб даабарияа бэрхэ ангуушан ходо үлүүлэн дүүргэдэг заншалтай бэлэй. Эрхим hайн ажалайнгаа түлөө нүхэр Сосоров Ажалай Улаан Тугай ордендо хүртэhэн юм. Мүнөө амаралтада гаранхай. 70 гаран наhатай болобошье, хүнгэн сарюун зандаа. Заримдаа агнаадшье туршаха дуратай байдаг.

Шагжа Сосоровой хүбүүн Сэсэрэн абадаал адли бага наhанhаа хойшо агнажа, абынгаа баян дүй дүршэлые халан абаhан юм. Мүнөө Сэсэрэн Шагжиев Захааминай госпромхозой эрхим ангуушан гэжэ тоологдодог. Тэрэ жэл бүри абаhан даабарияа 140—150 процент дүүргэжэ байдаг. Түйлаhан амжалтануудайнгаа түлөө эсэгэдээ адли Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагданхай. Мүнөө Сэсэрэн Шагжиев юhэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ абаhан социалис уялгаяа саг болзорhоонь урид дүүргэхын тула хамаг хүсэ шадалаараа оролдожо байна.

Иигэжэ Мэлэ нютагай бэрхэ ангуушад—эсэгэ хүбүүн хоёр хүнгэн бэшэ ажалдаа эрхим hайн дүнгүүдые түйлажа, нютаг нугадаа хүндэтэй болонхой.

Б. ШОЕНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Футбол

НААДАНАЙ ТОО—4:0

СССР-эй «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг манай зонын футболистнуудай дунда ээлжээтэ уулзалга үнгэргэгдэбэ. Энэ үдэр Улаан-Үдын «Сэлэнгэ» командатай наадахаар Усть-Каменогорскын «Восток» команда ерэһэн байгаа. Манайда айлшаар ерэһэн «Восток» командые футболой наадандa дуратайшуул һайн мэдэхэ юм. Ушарынь хэлэхэдэ, эдэнэр урдандаа табадахи зонодо түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэдэг наадандa хэдэн удаа хабаадалсаһан юм. Мүнөөдөө эдэнэр үнгэргэгдөөд ябаһан гурбан наадана удаа, хоёрхон очкотой болонхой. Тииһээ тинтэрээ эдэ уулзалгануудаа өөрынгөө стадион дээрэ үнгэргэхэдөө хоёр — Владивостогой «Луч», Благовещенскын «Амур» командануудтай 0:0, 1:1 тоотойгоор тэнсэһэн. Хабаровскын СКА командада 0:1 тоотойгоор шүүгдэһэн байна.

Нааданшье түлэг дундаа орожо. «Сэлэнгын» футболистнууд дээрэ дээрэһээнь добтолгодо орожо мэдэбэ. Эндэл айлшадай хамгаалагшад хамаг хүсэ шадал, техникээ гаргажа байгаад наадаха баатай болоо. Уулзалгын эхилһээр юһэдэхи минутын ябажа байхада, манай футболистнууд ээлжээтэ добтолгодо оробо. Эндэ бүмбэгэ абаһан Валерий Михнов тэрэнээ талмайн баруун захаар урагшаа гараһан Николай Охремчук гэгшэдэ дамжуулжа, түрүүшын бүмбэгэ айлшадай ворота руу оруулагдашабал даа. Амжалтаараа урмашаһан «Сэлэнгын» футболистнууд талмайн хоер захаар добтолжо мэдэнэ. Һонирхолтой наада хаража һуухада мэнэ мэнэ тоо нээхэнь гээд һанагдаха юм. Теэд хоёр командын хамгаалагшад, вратарьнууд добтолоогшодто бэлээр мүхөөгөө абтахаар бэшэ, ерэһэн лэ бүмбэгэеэ өөһэд өөһэдынгөө добтолоогшодто үгэжэ үрдинэ. Нааданай түрүүшын хахадай дүүрэхын тэндэ «Сэлэнгын» командын футболистнууд үшөө нэгэ бүмбэгэ айлшадайнгаа ворота руу сохижо оруулһан байна. Энэ бүмбэгые командын добтологшо Виктор Пугач сохижо оруулһан байха юм. 2:0 тоотойгоор хоёр командын футболистнууд амаралтада гарана.

Нааданай хоёрдохишье хахадта Улаан-Үдын футболистнууд һайнаар добтолжо, стадиондо суглаашадые баясуулна. Эндэ добтологшод Пугач, Изюмцев, Михнов, Охремчук гэгшэд үнэн бэеэ бэелэнхэй, талмайн алишье талаар һайн добтолго эмхидхэнэ. Илангаяа Охремчук Пугач хоёр энэ үдэр эрхимээр наадаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Тиигэһээршье байтар бүмбэгэ абаһан Виктор Пугач урагшаа сүмэрэн ороходоо гурбадахи бүмбэгэ айлшадай ворота руу оруулба. Стадиондо суглаашад егээр баярлана.

Харюугай тоо нээжэ ядаһан айлшадай футболистнууд хэдэн удаа добтолго эмхидхээшье һаа, улаанүдынхидэй хамгаалагшадта хүрөөд лэ гэдэргээ тэхэрихэ баатай болоно. Юуб гэхэдэ, «Сэлэнгын» добтологшод нягта наринаар наадаһан тула ерэһэн лэ бүмбэгэ гэдэргэнь бусаана. Уулзалгын дүүрэхэ багта «Сэлэнгын» хамгаалагшадай нэгэнэй эршэтэйхэнээр гэдэргэнь сохиһон бүмбэгые Пугач абамсаараа сохижо, дүрбэдэхи бүмбэгэ айлшадай ворота руу оруулагдашоо!

Ингэжэ гоё һайхан добтолготойгоор үнгэргэһэн наадаяа Улаан-Үдын «Сэлэнгэ» команда 4:0 тоотойгоор түгэсхэжэ, үнгэргөөд ябаһан гурбан уулзалгаһаа зургаан очкотой болобо. Удаадахи наадан майн 22-то үнгэргэгдэхэ. Айлшаар манайда Карагандагай «Шахтёр» команда ерэхэнь. Наадан үдэшын зургаан сагһаа эхилхэ.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нааданай үе харуулагдана.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

НАРҺАТЫНХИД ЭРХИМЛЭЭ

ЯРУУНА. Аймагай физкультура ба спортын комитет аймгүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таһагтай хамтаран, хүнгэн атлетикын хабарай урилдаа үнгэргэбэ. Урилдаанда аймагай дунда һургуулинуудай, ажахын коллективүүдэй 8 командаһаа бүридэһэн 70 гаран спортсмен хабаадалсаба.

Мүрысөөн 500 метрэй урилдаагаар эхилээ. Энээндэ Куйбышевай нэрэмжэтэ һургуулиин һурагшад Оля Фомина, Вова Елистратов хоёр түрүүлээ. Удаадахи түрүү һууринуудые эзэлһэн Т. Климова (Үльдэргэ), А. Цыбикова (Нарһата), Папуев (Гүндэ), Дугаров (Үльдэргэ) шанда хүртэһэн байна.

1.000 метрэй урилдаан тон һонин байгаа. Басагадай дундаһаа С. Бадмаева, Л. Эпова (Нарһатын һургуули), Бадмацыренова (Үльдэргэ) түрүүлээ. Хүбүүд сооһоо энэ зайе 3 минута 17 секунда соо гаталһан Нарһатын һургуулиин шаби А. Петров эрхимлээ. Хоёрдохи һуурида В. Баландин (Гүндэ), гурбадахида — Тоггохоев (Тулдуун) гарабад.

11 басагад 1.500 метрэй зайда урилдаба. Үльдэргын түлөөлэгшэ Дмитриева хамагһаа түрүүлэн гүйжэ ерээ. Тэрэнһээ 7 секундаар гээгдэһэн Нарһатын совхозой хүүгэдэй саадай хүмүүжүүлэгшэ Т. Батуева удаадахи һуурида ороо.

2.000 метр соо 10 хүбүүд хурдан солбоноо туршалсаба. Эндэ Куйбышевай нэрэмжэтэ һургуулиин 9-дэхи классай һурагша Володя Волков түрүүлбэ. Удаань Жамсуев (Гүндэ), гурбадахинь И. Гергенов (Куйбышевай нэрэмжэтэ һургуули) ерээ.

3.000 метрэй зайда эрэшүүл эршэ шадалаа гаргаж урилдаба. Хүйтэншэг, һалхитай үдэр байбашье, спортсменүүд яһала һайн дүнтэйгөөр мүрысөөгөө түгэсхөө. Мужыхын хурдан хүбүүн Зайлов хамагһаа урид ерэжэ, түрүү һуури эзэлээ. Мүн тэрэ нютагай Дашинима Дашиев удаадахи, Тулдуунай С. Жалсанов гурбадахи һуурида гарабад.

Урилдаанай дүн гаргахада, Нарһатын дунда һургуулиин команда эрхимлэжэ, аймагай спортын комитедэй дамжуулгын кубок болон грамотаар шагнагдаа. Үльдэргынхид хоёрдохи һуурида гараа.

Урилдаанда түрүү һууринуудые эзэлэгшэдтэ аймагай спортын комитедэй грамота болон дурасхаалай бэлэгүүд барюулагдаһан байна.

В. БАЙБОРОДИН.

Уласхоорондын шэнжэлэл

20 жэлдэ эб найрамдал ба социализм хамгаалагша

Хани барисаан, харилсаа холбоон ба бэе бэедээ туһалалсаха тухай договорто Варшавада гар табиһанһаа хойшо үнгэрһэн 20 жэлэй ойе социализмын аха дүү оронуудай арадууд, дэлхэйн түрүү үзэлтэй бүхы олонниитэ майн 14-дэ баяр ёһололой оршон байдалда тэмдэглэбэ. Европын социалис оронуудай баталһан энэ договор, мүн тэрэнэй үндэһэ һуури дээрэ байгуулагдаһан сэрэгэй-политическэ холбоон туйлай ехэ үүргэ дүүргээ. Дүүргэһэн энэ үүргэнь юуб гэхэдэ, Европын бүхы арадууд нигээд лэ гушаад жэлдэ энхэ амгалан байдалда ажаһууна бшуу.

«Коммунизмые гэдэргэнь хаяха» гэһэн империалис политикада харюу болгон, «хүйтэн дайнай» түлэг дунда байгуулагдаһан Варшавска договорой организаци хадаа социалис хани нэгэдэлые аршалан хамгаалха хамтын арга зэбсэг болоо һэн. Энэ социалис хани нэгэдэл дэлхэйн хоёрдохи дайнда фашизмые бута сохиһоной эсэстэ бии болоһон байгаа. Үнгэрһэн хорин жэлэй дүй дүршэл энэ арга зэбсэгэй бата найдамтай, аша үрэтэй байһыень батадхан харуулаа. Иимэ арга зэбсэгэй ашаар аха дүү оронууд империализмын ба хархис этэгээдүүдэй хорото добтолгоһоо социализмын туйлалтануудые хамтааран аршалан хамгаалаа бшуу.

Гэхэтэй хамта, Варшавска договорой организациин ажал ябуулгые өөрыгөө хамгаалха ори гансахан лэ үүргэтэй гэжэ тоолоо гээшэ һаа, эндүү болохо һэн. Энэ организацие байгуулхада, тэрээндэ хабаадагшад имагтал социализмын оронуудай аюулгүй байдал сахин хамгаалха зорилго табиһан байгаа бэшэ, мүн уласхоорондын түгшүүрилтэ байдал һулаа руулхын түлөө нэн түрүүн Европые амгалан тэнюун байдалай, аша үрэтэйгөөр харилсалгын түби болгохын түлөө эдэбхитэй тэмсэл ябуулха зорилго табиһан байгаа. Хэрбээ Европодо аюулгүй байдал хамтааран сахиха гурима байгуулагдаад байбал, сэрэгэй-политическэ организацинуудые тарааха арга боломжо хараалагданхай гээд Варшавска договорой бэшэг соо дэмы хэлэгдээгүй байха.

Варшавска договорой оршондо зүбшэлсэһэн гадаадын политика ябуулжа, тиихэдээ өөһэдынгөө улам ехэ болоһон хүсэ шадалда түшэглэн, социализмын оронууд илангаяа һүүлшын жэлнүүдэй турша соо һүртэй ехэ амжалтануудые туйлаа. Тэдэнэй энэ гадаадынь политикын үндэһэ һуури Эб найрамдалай совет программа болоо һэн. Дайнай һүүлээрхи Европын хилэнүүдэй хубилашагүй байха тухай гол ёһые Баруун Германитай СССР-эй, ПНР-эй, ЧССР-эй ба ГДР-эй хэһэн мэдээжэ договорнууд соо батадхаһан ушар, ГДР-ые уласхоорондын эрхын ёһоор мэдэрэлгэ, Европодо аюулгүй байдал сахиха, харилсаа холбоо хүгжөөхэ талаар зарлагдажа, хүдэлмэреэ дүүргэхэ дүтэлһэн Зүблөөн — эдэ бүгэдые Варшавска договорто ородог оронууд өөһэдымнай эдэбхитэй ажал ябуулгын аша үрэ мүн гэжэ дүүрэн эрхэтэйгээр тоолоо шадаха байна.

Түгшүүрилтэ байдалые улам һулаа руулха, тэрэниие һөөргөө тэхэриишэгүй болгохо гэжэ оролдохо зуураа, социалис хани нэгэдэлэй оронууд энэ хүгжэлтые империалис бүлэгүүдэй таһалдуулха гэһэн һэдэлгэнүүдэй хажуугаар обёоронгүй миин гаража шадахагүй байна. НАТО-е бүри хүсэтэй болгохо, үнгэржэ ерэхэдээ, тэрэниие Баруун Европын шэнэ сэрэгэй бүлэглэлөөр нэмээхэ тушаа хэгдэдэг замхашагүй уряанууд тухай һануулбал, энэ ойлгосотой болоно бээз. Иимэ юумэ хэхые Штраус түрүүтэй Баруун Германиин «харсагануд» иланган һалаша һандашагүй нэтэрүүгээр хүсэнэ. Түгшүүрилтэ байдал һуларуулгада эсэргүүсэхэ зорилготойгоор НАТО-тай холбоо барисаа байгуулхые хүсэдэг Пекинэй һэдэлгэнүүдэй хажуугаар анируй гарахын аргагүй.

Иимэ эрхэ байдалда Варшавска договорто ородог оронууд һэримжэтэй хёрхо байха, эб найрамдалай дайсадай хорото аашануудта харюугай сохилто үгэхөөр хэзээдэшье бэлэн байха ёһотой. Энэшье ойлгосотой aаб даа.

Лаосто болоһон шухала хубилалтанууд

Лаосой ниислэл Вьентьян хотодо Конституциин үдэртэй дашарамдуулан, һаяшаг ехэ баяр ёһолол болобо. Энэ баяр ёһолол дээрэ Национальна нэгэдэлэй Саг зуурын правительствын премьер-министр Суванна Фума үгэ хэлээ. Тэрэ, тусхайлбал, игэжэ хэлээ: «Шэнээр шуһа адхаралгаһаа бидэ өөрынгөө оронии абарха арга боломжотойбди. Түүхэтэ ушар событинуудай ябасые саашадаа баһал хэрэгсээхэгүй болоо һаамнай, шэнээр шуһа адхаралга һэжэглэлтэгүйгөөр эхилхэ һэн».

Орон доторнь олонниитэ арад зоной эбхэрмэ ехэ жагсаалнуудые эмхидхэһэнэй һүүлээр удангүй премьер-министр иимэ мэдүүлгэ хэһэн байгаа. Эдэ жагсаалнуудта хабаадагшад эгээл баруунай үзэл баримталдаг ажал ябуулагшадые, генералнуудые правительствaһаа болон зэбсэгтэ хүсэнүүдһээ гаргажа хаяха гэһэн эрилтэ табяа.

Эдэ ажал ябуулагшад оронии дам саашадань демократизацилха хэрэгтэ һаад хэхэ, 1973 оной февральда баталагдажа, Лаосто амгалан байдал һэргээн тогтоохо, национальна эблэрэлгэ туйлаха тухай хэлсээе бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ ябадал таһалдуулха гэжэ һэдэһэн байгаа.

Лаосой хархис этэгээдүүдэй союзнигууд — Урда Вьетнамдахи, Камбоджодохи хүлһэншэ засагаархидай бута сохигдоһоной һүүлээр тэдэнэй байра байдалынь нилээд һулараа гэжэ мэдэрхэдээ, эдэ ажал ябуулагшад Лаосой коалиционно правительствые унагааха, патриотическа хүсэнүүдые дараха зорилготойгоор гүрэнэй урбалтада бэлэдхэл майн эхеэр хэжэ эхилээ һэн. Королевскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгэй частьнуудта тус тус захиралтанууд үгтэһэн байгаа. Гэбэшье солдадууд, түрүү үзэл бодол баримталдаг офицернууд тэдэнэй үгыень дуулахаяа арсаа. Хархис этэгээдүүдтэ харюугай сохилто үгэхын тулада арад зонтой, демократическа хүсэнүүдтэй харилсахаар бэлэн байһан тухайгаа тэдэнэй олохон хүнүүдынь мэдүүлһэн юм.

Нюуса үгэсөөн буруу һүрэө. Арад ниитын хашалта эрилтэһээ боложо, баруунай үзэлтэн тээшэ болодог, ехэ тушаал даадаг дүрбэн министрнүүд правительствaһаа гараха баатай болоо һэн. Харин баруунай үзэл баримталдаг гурбан генерал ээлжэ байһан тушаалнуудһаа шэдүүлээ. Эдэ үйлэ хэрэгүүдые тайлбарилха зуураа, Ассошиэйтед пресс агентствын Вьентьянда байдаг корреспондент игэжэ бэшээ һэн. Эдэ үйлэ хэрэгүүд хадаа үнэнтэ дээрээ Лаосой хүтэлбэриин «американ түхэл маягтай, коммунизмда харша үзэлтэй урдань хэзээ нэгэтэ хүсэн түгэс байһан шэглэлэй политическэ ажал ябуулгын хосоролгын эсэс» гэһэн удхатай.

Хархис үзэлтэй министрнүүдэй тушаалһаа бууха баатай болоһон ушар, баруунай тала баримталдаг сэрэгэй дээдэ хэдэ хэдэн тушаалтадые, тэрэ тоодо ЦРУ-тай холбоотой байһан генералнууд болон офицернүүдые тушаалһаань болюулһан ябадал, тэдэнэй орондо патриотическа үзэл бодолтой политическэ ажал ябуулагшадые болон сэрэгэйхидые томилолго хадаа орон доторхи оршон байдалые һайжаруулха байха. Энээндэ һэжэглэлтэгүй. Лаосой ниислэл хотодохи, мүн бусад хотонуудтахи байдал тогтууритай һайн, түбшэн намдуу зандаа гэһэн мэдээсэлнүүд мүнөөнһөө эхилээд орожо байһаар. Коалиционно правительствые дэмжэһэн, мүн нэгэдэмэл бэеэ даанхай байдалтай, нейтральна ба демократическа Лаосые байгуулха зам дээрэ үшөөл бии байгаа бүхы һаад бэрхэшээлнүүдые усадхахын түлөө хаа хаанагүй митингнүүд болон жагсаалнууд боложо байһаар.

В. СЕРОВ,
А. БИРЮКОВ.
(ТАСС).

Хилын сааһанһаа

• телефон • телеграф • радио

ПРАГА

Бүримүһэн дэмжэнэ

ТАСС

Арадуудта, парламентнуудта ба правительствануудта хандаһан КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Совет правительствын хандалгатай КПЧ-гэй ЦК-гай Президиум, ЧССР-эй правительство, ЧССР-эй Федеральна суглаанай Президиум айхабтар ехэ анхаралтайгаар, онсо һонирхолтойгоор танилсажа, тэрэнэй гуримуудые зүбшэн хэлсэһэн байна гээд КПЧ-гэй ЦК-тай ЧССР-эй правительствын, ЧССР-эй Федеральна суглаанай эндэ тунхаглагдаһан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Энэ документ хадаа Советскэ Союзай гадаадын ленинскэ политикын бодото бэелэлые элирхэйлэн гэршэлнэ гээд Коммунис партиин, Чехословакиин гүрэнэй дээдэ органууд тоолоно. Дайнай аюулые хүн түрэлтэнэй үзэхэгүйн тула, бүхы дэлхэйн арадуудта эрхэ сүлөө олгохын ба бата эб найрамдал хангахын тула КПСС, СССР-эй Верховно Совет, Совет правительство ехэ юумэ хэнэ гээд мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. СССР-эй эб найрамдалта шэнэ үүсхэлые, КПЧ, ЧССР-эй правительство ба Федеральна суглаан бүрин дэмжэнэ. Ушарынь юуб гэхэдэ, энэнь манай арадай аша туһада, эб найрамдалда дуратай бүхы хүнүүдэй аша туһада харюусана бшуу.

СОФИ

СОФИДА БАЯРАЙ СУГЛААН БОЛОБО

ТАСС

Варшавска договорой эмхиин эмхидхэгдэн байгуулагдаһаар 20 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан эндэ болобо. НРБ-гэй партийна ба гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд, ниислэлэй олонниитын түлөөлэгшэд, Болгариин Арадай армиин сэрэгшэд тэрээндэ хабаадаа.

БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, НРБ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министр П. Младенов суглаан дээрэ элидхэл хэбэ.

Варшавска договорой эмхиин 20 жэлэй ажал ябуулга тухай хэлэхэ болоо һаа, Варшавска договор социалис оронуудай арадуудай эб найрамдалта, зохёон байгуулхы ажалай найдамтай халхабша хүсэн, бүхы дэлхэйн арадуудай эрхэ сүлөө ба бэеэ дааһан байдал хамгаалха шухала нүхэсэл болоо гээд хэлэжэ болоно гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй үгэеэ ойлголсоһоной ашаар, Европодо болон бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхын тула эдэнэй ехэ хүсэлэл оролдолгонуудые гаргаһанай ашаар уласхоорондын шахардуу шанга байдал һуларуулагдажа байна гээд элидхэлшэ мэдүүлбэ.

КПСС-эй XXIV съезд дээрэ һайшаагдан абтаһан эб найрамдалта программа эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай хэрэгтэ айхабтар ехэ туһа хүргэнэ. Эб найрамдалта программа бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ нэн түрүүлэн СССР, КПСС-эй ЦК, нүхэр Леонид Ильич Брежнев ехэ үүргэ дүүргэнэ.

СОФИ

СЭВ-эй комитедэй заседани

ТАСС

Материально - техническэ хангалгын талаар харилсаа холбоо тогтоохо СЭВ-эй комитедэй хоёрдохи заседани эндэ болобо. Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Монголой, Польшын, Румыниин, Советскэ Союзай ба Чехословакиин түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадаа. БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков Совет делегациин толгойлогшо, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Б. Э. Дымшицтэй уулзажа хөөрэлдэһэн байна.

ХАНОЙ

ДРВ-гэй МИД-эй мэдүүлгэ

ТАСС

Вьетнамай Демократическа Республикын Гадаадын хэрэгүүдэй министерство мэдүүлгэ тунхаглуулаа. Камбоджын эрье шадархи Кон Танг аралай оршондо Холбоото Штадуудай үүдхэһэн сэрэгэй ябуулгые эрид буруушаажа байһанаа мэдүүлнэ.

США-гай үүдхэһэн эдэ ябуулганууд Камбоджын бэеэ дааһан ба дулдыданги бэшэ байдалда бүдүүлигээр хамаарһан ябадал болоно. Тиимэһээ энэнь дэлхэйн тус районой амгалан ба аюулгүй байдалда уршаг түбэг тохёолдуулна.

Энэнь Камбоджын дотоодын хэрэгүүдтэ США-гай хамааралсаха, ээрхэг түримхэй ябуулга хэхэ хараа бодолтой байһыень элирхэйлэн гэршэлнэ. Тиигэжэ Вьетнамай асуудалаар Парижай хэлсээнэй документ соо найруулагдаһан уялгануудаа эбдэжэ байна бшуу. Эдэ ябуулгануудынь Индохитадай оронуудай арадуудта эсэргүү хэрэг болоно. США-гай сэрэгэй ябуулгануудые вьетнам арад, ДРВ-гэй правительство эрид буруушаана. Харин оронуудай хархис добтолгоһоо ороноо сахин хамгаалха гэһэн Камбоджын арадай тэмсэлые эдэнэр дэмжэнэ.

ВАШИНГТОН

ШУХАЛА ЗОРИЛГО

ТАСС

Эб найрамдалай, уласхоорондын шахардуу байдалые саашадань һуларуулхын түлөө, сэрэгэй гаргашануудые хороохын түлөө тэмсэхэ гээшэ манай гол зорилгонуудай нэгэн болоно гэжэ эб найрамдалай ба эрхэ сүлөөгэй түлөө Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын лигиин гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүн Рут Гейдж-Колби мэдүүлээ.

Шэнэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргахын тула США-гай ямаршье аша үрэгүйгөөр гаргашалдаг хэдэн миллиард долларые ороной хүдэлмэришэдэй байдал һайжаруулгада, социальна программануудые үргэдхэлтэдэ гаргашалаа һаа, үлүү дээрэ байгаа гэжэ тэрэ ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлээ.

Американ эхэнэрнүүд 100 миллиард долларто хүрэдэг пентагоной бюджедые бүри ехэдхэлгые эрид буруушаана.

Советскэ Союзтай харилсаагаа һайжаруулгые үргэнөөр дэмжэнэбди. Амгалан ёһоор зэргэ оршохын, харилсаа холбоогоо хүгжөөхын түлөө ехэ оролдолго гаргахабди гэжэ Гейдж-Колби тэмдэглээ.

ГАЛЛЕ

Хани барисаанай һайндэр

ТАСС

Ородой агуу ехэ поэт А. С. Пушкинай нэрэмжэтэ үйлсэдэхи эгээл мэдээжэ байшан «Пушкин-хаус» гэжэ нэрлэгдэнэ. Германо-совет хани барисаанай бүлгэмэй окружной клуб эндэ байрладаг юм.

СССР-эй ба ГДР-эй залуушуулай фестивалиин гурбадахи үдэр Хани барисаанай клуб соо болобо. «Политическэ трибуна» эндэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ. Тэрэ «Совет залуушуул — партиин XXV съездэ» гэһэн уряа доро үнгэрнэ.

«Домог суурда гарагшадые хододоо һанажа ябахабди» гэһэн уулзалга үдэшэниинь клуб соо болоо. Советскэ Союзай гурба дахин Герой, авиациин генерал-полковник И. Н. Кожедуб болон дайнай бусад совет ветеранууд совет, немец делегадуудта айлшаар ерэбэ. Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй түлөө, фашизмһаа Европын арадуудые сүлөөлхын түлөө совет арадай ба тэрэнэй армиин тэмсэл тухай тэдэ һанамжануудаа хубаалдаһан байна.

САЙГОН

Чан Ван Чагай пресс-конференци

ТАСС

Урда Вьетнамые сүлөөлэлгэдэ зорюулагдажа, Сайгондо болоһон һайндэр тухай үргэнөөр бэшэһэн социалис ба бусад хэдэ хэдэн оронуудай хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ зорюулагдаһан пресс-конференци дээрэ Сайгон-Зядинь гэжэ городской зонын сэрэгэй-захиргаанай комитедэй түрүүлэгшэ генерал-полковник Чан Ван Ча үгэ хэлэбэ.

Ниитын гурим сахиха түбшэн нам байдал хангаха гээшэ мүнөө үедэ хотын революционно захиргаануудай бэелүүлхэ гол зорилгонуудай нэгэниинь болоно гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Империалистнууд ба эдэнэй дахуулнууд хотодо ехэ хохидол ушаруулаа гэжэ Чан Ван Ча хэлэбэ. Сайгоной материальна хэрэгсэлнүүд, бүхы хүн зон ээрхэг түримхэй дайнда зорюулагдан табигдаһан байгаа. Хүдэлмэригүйдэлгэ, нэгэ нэгэнһээ таһаршаһан бүлэнэр, угытэй ядуу байдал — эдэ бүгэдэ дайнай ушаруулһан хохидол болоно.

Хүн зониие ажалаар, эдеэ хоолоор хангаха, эдэнэртэ медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ, хотын байдал һайжаруулха гээшэ манай гол зорилго болоно.

ЛИССАБОН

Португалиин компартиин мэдүүлгэ

ТАСС

Португалиин Коммунис партиин комисси Анголодохи байдал тухай мэдүүлгэ тунхаглуулаа. Анголодохи колониие усадхан зайсуулгада хоро хүргэхэ ябуулгануудаа үргэлжэлүүлжэ байһан уласхоорондын хархис этэгээдүүдэй, шэнэ түхэлэй колониализмын хүсэнүүдэй хараа бодолые ПКП эрид буруушааба.

Анголодохи колониие усадхан зайсуулгада тойбо татаха зорилготойгоор нютагай ба уласхоорондын хархис хүсэнүүдэй агентнууд, уласхоорондын империализм бүхы юумэ хэнэ гэжэ ПКП заана.

Колониие усадхан зайсуулга Португалида революционно хубилалтануудые хэлгэтэй бата холбоотой. Тиимэһээ Анголодохи байдалай муудалга Португалиин революционно хүгжэлтэдэ һаад тойбо татаха байна гээд Португалиин коммунистнууд тоолоно гэжэ мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Эрхим шанарай түлөө» — И. Кузьминай статья. «Ажалай түрүүшүүл» — В. Ширдармаевай статья. «Совет орон: шэнэ һонин».

Хоёрдохи хуудаһанда: «Гол арга нөөсэеэ бүрин хэрэглэхэ» гэһэн тусхай хуудаһан.

Гурбадахи хуудаһанда. «1. Вешенская станицада» — А. Бальбуровай статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «А. Панкинай мастерской соо» — В. Чунавлевой фото.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.30 — Телевизионно һонин. 18.50 — Буряадай телевидениин ба радиогой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 19.20 — «Хүн ба хуули». 20.00 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 20.20 — «Литературна Буряад орон». 21.20 — Р. Рождественский «Реквием» (буряад хэлэн дээрэ). 21.40 — «Эсэгэ орондоо алба хэнэб» — документальна фильм.

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» майн 14-дэ Москвада үнгэргэгдэһэн тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«Спортлото»: Нэгэ хүн зургаан номер таажа, 5.000 түхэриг абаха болобо. Табан номер таагшад — 2.016 түхэриг, дүрбэн номер тааһан хүнүүд — 43 түхэриг, гурбан номер таагшад 3 түхэриг абаха.

«Спортлото-2»: Хэншье зургаан номер таажа шадаагүй. Табан номер таагшад — 1.505 түхэриг, дүрбэн номер тааһан хүнүүд — 34 түхэриг, гурбан номер таагшад 3 түхэриг абаха байна.

Энэ тиражай шүүбэри майн 25-һаа июниинь 25 болотор түлэгдэхэ.

Ээлжээтэ тираж майн 21-дэ үнгэргэгдэхэ.

(ТАСС).

УНШАГТЫ, һонирхохол байхат

ДЭЛХЭЙН ЭГЭЭЛ ХУРДАН ХҮНҮҮД

ХУРДААР ГҮЙДЭГ хү... дэй олонхинь ябагаар ая... хадаа, ута зам богони... болзорто гаталдаг байна. Ам... рикын түргэн ябагшадай нэ... 118 үдэр соо Нью-Йорк, Са... Франциско хотонуудай хо... рондохи зай гаталһан бай...

1809 ондо суута капит... Барклей гэгшэ 3 мянган ф... стерлингээр гэхэ гү, ... ородой 30 мянган түхэри... боосолдоходоо, мянган час... туршада гэхэ гү, али 41 ... англис мянган миль ябагаар ... талхаб гэжэ мэдүүлээд, ... зайгаа хэдэн часаар уриди... һан байна. Дэлхэй дээрэ тү... гэн ябадаг хүнүүдые тэмдэ... хэдээ, 50 жэлэй урда бүхы Е... ропые туйлай ехээр гайху... һан Норвегиин моряк Эрн... Мензен гэгшые мартаха хэ... гүй. Элдэб боосоо оло ... шүүһэн Мензен Париж... Москва ошохо гэжэ ... дэбэ. Тэрэ Парижһаа 18... оной июниин 11-дэ ... рэй 4 часта гараад, энэл оно... гоо июниин 25-най үглөөнэй ... часта Москвагай кремльдэ ... рөөд байгаа гэхэ гү, али ... мянга гаран модые 14 үдэр ... час соо гаталаа.

1836 ондо Эрнест Мен... Индиин компанида алба хэ... байһан... Калькуттаһаа Ко... стантинополь шухала бэш... абаашаха хэрэг гараба ... Хоёр хотын хоорондохи 9 мя... га гаран модые дэлхэйн эгэ... түргөөр ябагшадай нэгэн ... үдэрэй туршада ябаа гэхэ ... али тэрэ үеын эгээл түр... хамбыһаа гурба дахин бага ... саг соо хүрэжэ шадаһан түү... хэтэй.

ДАНИ АРХИНШАДТАЙ ТЭМСЭНЭ

ҺАЯХАН баталан абтаһ... хуули дотор иимэ мүрнүүд... уншахадаа, ехэтэ гайхабаб... «Олон хүнэй ябадаг гудам... талмайнууд дээрэ һогтууга... дайралдаһан хүнүүд эдэн... тэ һогтоторнь архи уулга... кабагай ээнэй мүнгөөр т... тэнь абиашагдаха».

БЭРИНҮҮДЭЙ ХАРАЛГА

БАРУУН Карнадай ха... нуудта ажаһуудаг румын... ехэ һонин ёһо заншалтай ... Эдэнэр бэринүүдэй харал... жэлдээ нэгэ дахин үнгэргэд... Энэ харалгаяа Пётр, Павел... апостолнуудай үдэр 6 мян... фут үндэртэй хадада үнгэр... нэ. Тахилгатай хадада зүү ... ран айл сугларжа. хадам... гараха басаганай барлае ам... раа татагдаһан майхан соо... бина. Энээнһээ гадна, басаг... да үгтэхэ үнеэд, морид, хон... һоо гадна, зүгынүүд эндэ ... раргадаг юм ха. Майханай ... жуугаар гоёор хубсалһан ... дүүзэй хүрьгэд ябахадаа, ... һанайнгаа нүхэрэй зөөри ... иэтэй танилсажа байһан т... дэг үзүүлдэг. Энэ харалга... хэдэн хоног урда худа үрг... лоһон айлнууд тахилгатай ... дада гарадаг байна. Шажа... түлөөлэгшэ залуушуулые тэ... дэнь айл болгодог. Гэрлэ... хоёр алтан бэһэлигүүдээ ... далдадаггүй, харин гоёор ... мэглэн оёдоһон пулаадууд... бэе бэедээ барюулдаг гур... тай.

ШЭНЭ СААХАР

МОМЕНДЭХИ саахар ... гадаг мэдээжэ заводой ... химиин аргаар шэнэ сахар... гарагба гэжэ мэдээсэл ... хэйн элдэб газетэнүүдтэ ту... хаглагдаба. Энэ аргаар аб... һан сахаринда 17 процент ... бии юм ха. Тэрэнэй онсо ... дэглэлэй ёһоор, энэнь хүн... бэедэ ямаршье хоро хүргэ... гүй. Мяхан, үндэгэн, овощ ... лон эдеэ хоолой бусад зүй... нүүдтэ энэ бодос һурагг... ехэ юм. Шэнэ сахарин хүйт... уһанда хайлдасагүй. Нэгэ ... хүйтэн уһанда 2 килогр... ургамалһаа абтаһан саах... хайлуулагдадаг байбал, хо... эды шэнээн уһанда оройдо... 4 грамм сахарин хайлуулаг... жа болоно. Химиин аргаар ... таһан сахарин шанараар... талаар ургамалайхиһаа зүү ... хин амтатай. Нэгэ цент... юрын саахарые нэгэ фунт ... харинтай жэшэжэ болоно. ... сахаринһаа архи нэрэгдэ... гүй. Тус амтата зүйлые са... рай үбшэнтэй хүн ехэр ... рэглэхэ аргатай.

(1886 оной «Вокруг света» журналһаа абтаба).

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 3...
Телефоны: редактора — 2-54-54, приёмная — 2-54-...
зам. редактора — 2-68-...
зам. редактора — 2-62-...
отв. секретаря — 2-50-...
секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, пропаганды и агитации — 2-56-..., промышленности и строительства — 2-61-35, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, писем и селькоров — 2-67-81, информации — 2-34-05, общественная приёмная — 2-56-62, машинописное бюро — 2-57-63, корректорская — 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-03501. Заказ № ...